

Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų ir planuojamos ükines veiklos poveikio aplinkai vertinimo subjekčių pastabų dėl Vištytų dedeklių auginimo Gaudikaičių k. Degaičių sen. Telšių r. poveikio aplinkai vertinimo įvertinimas

Eil. Nr.	Pastabą/pasiūlymą pateikęs suinteresuoto visuomenės atstovas ar kitas subjektas	Suinteresuoto asmens, PAV subjekto pasiūlymas /pastaba	Iverti nimo Nr.	Pateiktos pastabos/pasiūlymo argumentuotas įvertinimas
I.	Asociacijos Dėgaičių kaimo bendruomenė, atstovaujama Baltic Legal Solutions Lithuania, Subačiaus g. 7, LT-01302 Vilnius, raštas 2014-04- 10	III. 1. Planuojama veikla nėra leistina dėl priestavimo bendriesiems planams 1.1. Planuojama veikla neatitinka Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 2008-04-24 Telšių rajono savivaldybės taryba sprendimui Nr. T1-165 patvirtinto Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendraji planai (toliau – Savivaldybės bendrasis planas). Kaip nurodoma PAV ataskaitos 1.6 skyriuje, žemės sklypas, kuriamo numatomą vykdyti Planuojamą veiklą (toliau – Žemės sklypas), pagal Savivaldybės bendrojo plano sprendinius patenka į perspektyvinį gyvenamumų vietovių ariavalių (I-Už) zoną. Kita vertus, PAV ataskaitoje nurolyma, kad i minėta I-Už zona patenka į gretima Žemės sklypui teritorija, o tokioje zonoje prioritetas teikiamas būtent gyvenamumų vietovių plėtrai ir individualiai statybai. Be to, PAV ataskaitoje neteisingai teigiamą, esą Savivaldybės bendrajame plane nustatytais funkcinis zonavimais taikomas visiškai naujai veiklai ir todėl Planuojama veikla šiam planui neprieštarauja.	IV.	VI. 1. 1.1. Planuojama ūkinė veikla attinkla Savivaldybės bendrojo plano sprendinius (1.6.1 pav.). Suinteresuotos visuomenės atstovai teisiningai nurodo, kad pagal Savivaldybės bendraji planai žemės ūkio veikla pasirinktoje vietoje yra galima (pastabų 1.1.2 p.). PAV ataskaitoje pateikti teršalu skaičiavimai pagrindžia, jog Planuojama ūkinė veikla už žemės sklypo ribų nedarys neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai, o SAZ ribos gali būti nustatytos taip, kad sutaptu su žemės sklypo ribomis. Todėl Suinteresuotos visuomenės atstovų teigimys, jog Planuojama ūkinė veikla kelią gyvenamumų namų plėtrai ir paneigia gretimose teritorijoje nustatytą gyvenamumų vietovių plėtrai ir individualios statybos prioriteta, yra nepagrištas. Kaip jau buvo anksčiau paaškinta suinteresuotos visuomenės atstovams, žemės sklypas, kuriamė yra modernizuojama gamyba, pagal Savivaldybės bendrojo plano sprendinius patenkai į I-Už funkcinę zoną, tai yra I zona – Perspektyvių gyvenamumų vietovių įtakos arealų zona. Šis funkcinis zonavimas yra taikomas tik visiškai naujai veiklai, kuria planuojama pradėti. Visi ūkio subjektai, kurie yra pradėję ūkinę veiklą iki šios funkcinės zonos pristatymo, ir toliau gali testi jau vykdoma veikla, ja optimizuoti. Konkrečios funkcinės zonos prioritetai yra aktualūs tik tais atvejais, kuomet yra planuojama visiskai pakeisti ūkinės veiklos pobūdį, pavyzdžiu iš žemės ūkio poreikių prie gyvenamosios statybos, kas yra leidžiamą I-Už zonoje, jei to pageidaujant žemės valdytojas. Apriaramu atveju ir toliau ištaikoma ūkinės veiklos kryptis, tiesiog ji yra modernizuojama, optimizuojama gamyba. Net ir šiuo požiūriu veikla, kuri pateikta vertinimui, yra galima pagal prioritetus, nustatytus šiai zonai. I-Už zonoje prioritetas nustatomas ne tik gyvenamosios statybos plėtrai, bet leidžiamą žemės ūkio veiklą, kas yra absolūčiai suprantama ir natūralu priemiestinėms teritorijoms, kuriose ir turi koncentruotis gamyba. I-Už zonoje yra galima plėtoti žemės ūkio veiklą, taip pat nurodoma, kad plėtojant žemės ūkio veiklą, ūkiniai subjektai orientuojami kurti
II.		III. 1. Planuojama veikla nėra leistina dėl priestavimo bendriesiems planams 1.1. Planuojama veikla neatitinka Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 2008-04-24 Telšių rajono savivaldybės taryba sprendimui Nr. T1-165 patvirtinto Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendraji planai (toliau – Savivaldybės bendrasis planas). Kaip nurodoma PAV ataskaitos 1.6 skyriuje, žemės sklypas, kuriamo numatomą vykdyti Planuojamą veiklą (toliau – Žemės sklypas), pagal Savivaldybės bendrojo plano sprendinius patenka į perspektyvinį gyvenamumų vietovių ariavalių (I-Už) zoną. Kita vertus, PAV ataskaitoje nurolyma, kad i minėta I-Už zona patenka į gretima Žemės sklypui teritorija, o tokioje zonoje prioritetas teikiamas būtent gyvenamumų vietovių plėtrai ir individualiai statybai. Be to, PAV ataskaitoje neteisingai teigiamą, esą Savivaldybės bendrajame plane nustatytais funkcinis zonavimais taikomas visiškai naujai veiklai ir todėl Planuojama veikla šiam planui neprieštarauja.	IV.	VI. 1.1. 1.1.1. priešingai nei teigiamą PAV ataskaitoje, Savivaldybės bendrojo plano sprendiniui yra aktuališkūs ir taikomi Planuojamai veiklai. Kaip nurodoma PAV ataskaitos 3.1 skyriuje, įgyvendinant Planuojamą veiklą numatomai nugrauti senus esamus pastatus bei pastatyti naujus. Be to, PAV ataskaitos 1.6 skyriuje nurodoma, kad tuo tikslu šiuo metu yra rengiamas planuojanos teritorijos detalusis planas, o sekancių projektavimo etapu pagal išduotus sajungas bus rengiamas statinių projektas. Tuo tarpu pagal Statybos įstatymo 20 str. 3 d., Teritorijų planavimo įstatymo 20 str. 2 d. 1 p. ir kitus taikytiems teisės aktus detalusis planas turi būti rengiamas, reikalavimai statinių projektavimui išduodami bei pats statinio(-ių) projeketas ruošiamas vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais, tarp juų ir bendraisiais planais. Tad, priešingai nei teigiamą PAV ataskaitoje, Planuojanos veiklos vykdymui ir jai reikalingų statinių statybai yra taikomi bei privalomi Savivaldybės bendrojo plano sprendiniui, įskaitant ir funkcinį zonavimą;
III.		III. 1. Planuojama veikla nėra leistina dėl priestavimo bendriesiems planams 1.1. Planuojama veikla neatitinka Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 2008-04-24 Telšių rajono savivaldybės taryba sprendimui Nr. T1-165 patvirtinto Telšių rajono savivaldybės teritorijos bendraji planai (toliau – Savivaldybės bendrasis planas). Kaip nurodoma PAV ataskaitos 1.6 skyriuje, žemės sklypas, kuriamo numatomą vykdyti Planuojamą veiklą (toliau – Žemės sklypas), pagal Savivaldybės bendrojo plano sprendinius patenka į perspektyvinį gyvenamumų vietovių ariavalių (I-Už) zoną. Kita vertus, PAV ataskaitoje nurolyma, kad i minėta I-Už zona patenka į gretima Žemės sklypui teritorija, o tokioje zonoje prioritetas teikiamas būtent gyvenamumų vietovių plėtrai ir individualiai statybai. Be to, PAV ataskaitoje neteisingai teigiamą, esą Savivaldybės bendrajame plane nustatytais funkcinis zonavimais taikomas visiškai naujai veiklai ir todėl Planuojama veikla šiam planui neprieštarauja.	IV.	VI. 1.1.1. 1.1.1.1. be to, priešingai nei teigiamą PAV ataskaitoje, Planuojama veikla dėl savo masto, pobūdžio ir poveikio aplinkai neatitinka Savivaldybės bendrojo plano sprendinių.

	<p>Kaiju buvo minėta 2013-12-20 Kliento vardu pateiktuoose pasiūlymuose 2013-11-18 PAV ataskaitai (toliau – 2013-12-20 Kliento pasiūlymai), pagal Savivaldybės bendojo plano 4.2.3 skyrių perspektyvinų gyvenamųjų vietovių išakos arealu (I-UŽ) zonoje, į kurį patenka Žemės sklypas ir aplinkinė teritorija.</p> <ul style="list-style-type: none"> • prioritetas teikiamas būtent <i>gyvenamajų vietovių plėtrai ir individualiai statybai;</i> • tuo tarpu „žemės ūkio veikla šioje zonoje turi būti plėtojama orientuojant ūkinius subjektus kurti nedidelio ploto, bet intensyvios gamybos ūkius, kurie specializuotasi miestų ir miestelių gyventojų poreikių tenkinimui“. <p>Šiuo Savivaldybės bendojo plano sprendiniu Planuojama veikla neatitinka dėl kelių pagrindinių priežasčių:</p> <p>visų pirmą, <i>Planuojama veikla dėl savo masto ir poveikio aplinkai užkirstų kelią gyvenamajų vietovių plėtrai ir individualiai statybai greta žemės sklypo esančioje teritorijoje bei apskritai paneigytų tokiai teritorijai Savivaldybės bendrajame plane numatytą gyvenamajų vietovių plėtroms ir individualios statybos prioritetą.</i></p> <p> Pagal 2012-06-21 Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-473 patvirtintu Paukštiniukystės ūkių technologiniu projektavimo taisyklų ŽŪ TPT 04/2012 (toliau – Paukštiniukystės ūkių projektavimo taisyklės) 24 p. paukštiniukystės ūkių nuo gyvenviečių ir visuomeninės paskirties statinių turi būti atskirti sanitarinės apsaugos zonomis (toliau – SAZ), vadovaujant Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimais. Tuo tarpu 1992-05-12 Vyriausybės nutarimu Nr. 343 patvirtintu Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų (toliau – Specialiosios žemės naudojimo sąlygos) 73 p. numato, kad nuo pastatų, kuriuose laikomos vištos, atitinkančios ne mažiau kaip 300 sutartinų gyvulių, turi būti nustatoma 1000 m dydžio SAZ. PAV ataskaitoje nurodoma, jog numatoma auginti 759 360 vištų dedekilių, kas atitinka 5 316 sutartinų gyvulių. Toks skaičius pauskštių ženklai (daugiau nei 17 kartų) viršija nurodytą 300 sutartinų gyvulių skaičių, kai privaloma 1 000 m SAZ. Tam nustačius normatyvine 1 000 m SAZ, visoje šioje teritorijoje pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 74 p. būtų draudžiama statyti gyvenamuosius namus. Kaip patvirtina PAV ataskaitos 4.9.3 pav. pavazduota minėta 1 000 m dydžio SAZ, ji apimtu nemažą Telšių miesto teritoriją, kurios dalis jau užstatyta, taip pat teritorija, kurioje pagal Savivaldybės bendojo plano sprendinius nustatytas gyvenamajų vietovių plėtroms ir individualios statybos prioritetas. Tad nurodyto masto Planuojamos veiklos igyvendinimas pasirinktoje teritorijoje užkirstų kelią gyvenamujų vietovių plėtrai ir individualiai statybai mažiausiai 1 000 m spinduliu bei tokiu būdu paneigų tokią plėtrą atitinkamoje teritorijoje įtvirtinančius Savivaldybės bendojo plano sprendinius.</p> <p>Be to, net ir tuo atveju, jei Planuojamai veiklai būtų nustatyta mažesnė nei 1 000 m SAZ, dėl Planuojamos veiklos neigiamo poveikio – kvarpo, oro užterštumo, triukšmo ir kitos taršos (pl. Ž. šių pasiūlymų 2 dali) iš esmės visoje aplink Žemės sklypą esančioje perspektyvinų gyvenamajų vietovių išakos arealu (I-UŽ) zonoje praktiškai nebūtų vykdoma prioritinė gyvenamajų vietovių plėtra ir individualių statyba. Ši aplinkybė iš</p>	<p>nedidelio ploto, bet intensyvius gamybos ūkius (Savivaldybės bendojo plano tekstinių dalių 41 psl.). Pabrėžima, jog ūkio subjektai yra orientuojami intensyvinti ūkius, nėra nustatomas draudimas modernizuoti, atnaujinti jaus esamus ūkius. Be to, Savivaldybės bendojo plano sprendiniai, priešingai nei teiga, Suinteresuotos visuomenės atstovai, nereikia lauja, jog ūkiai specializuotuosi išimtinai tik Telšių miesto ir aplinkinių miestelių gyventojų poreikių tenkinimui. Pagal tokį bendojo plano sprendiniu aiškinimą susidarytų tokia situacija, kad Telšių rajone praktiškai nebūtų įmanoma vykdyti žemės ūkio veiklos, kurios produkcija išvezama į kitas Lietuvos vietas ar eksportuojama.</p> <p>Savivaldybės bendrasis planas šioje funkcinėje zonoje neuždraudžia planuojamos ūkinės veiklos, juo labiau, modernizuoti, sumaižinant plotą, esančią gamybos bazę. Nors šioje zonoje ir numatomas prioritetas gyvenamai statybai, tačiau dėl tokios statybos turi apsispresti kiekvienas iš žemės savininkų, o ar tokia statyba bus leidžiama, paaiškės tik pri valomai parengus žemiausio lygmens teritorijų planavimo dokumentą – detalųjį planą (žr. Savivaldybės bendojo plano tekstinių dalių 49 psl.). Platus veiklos galimybų pasirinkimas I-UŽ zonoje yra salygotas jos priemiestinio pobūdžio. Planuojama veikla nebuvo ir nėra uždrausta šioje zonoje. Kiekvienas iš ūkio subjektu renkasi, kokia veikla vykdyti. Tai, kad prioritetine veikla numatyta gyvenamujų vietovių plėtra, neužkerta kelio vykti kitas leidžiamas veiklas.</p> <p>Aplink I-už zoną yra išdėstyti jau kitos zonas, kuriose planuojama veikla nebeatitikytu nustatytių prioritetinių krypčių. Rytų ir vakarų pusėje – Urbanistinės ūkinės integracijos ašų zona VII.Užpg, kuriuoje jau prioritetas teikiamas ūkinėi – pramoninei (ne žemės ūkio) veiklai. Pietinėje pusėje, už magistralinio kelio A 11 Šiauliai – Palanga jau yra Telšių miestas, kuri aiškiai išskirta tam siai rusva spalva – užstatytos teritorijos, ir šviesiai rusva spalva (su vertikallai rūdais brūkšniais) – perspektivų gyvenviečių teritorija. Būtent pastarojoje teritorijoje ir yra numatyta pagrindinė veikla – gyvenamųjų namų statybai. Tuo tarpu planuojamas sklypas patenkra tiki i perspektyvių gyvenamujų vietovių įtakos arealų zoną. Tai yra zona, kuriuoje galėtų buti statomi gyvenamieji namai, jei tam būtų poreikis, tačiau parengus atitinkamus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Tuo tarpu, esama reali situacija yra tokia, kad šiai dienai gyvenamujų namų plėtra I-UŽ zonoje yra neperspektyvi, juolab, kol nėra išnaudotas šalia esančiose zonose numatyta gyvenamostis statybos plėtra.</p> <p>1.2. Suinteresuotos visuomenės atstovai nepagrstai teigia, kad Planuojama ūkinė veikla prieštarauja Apskrities bendrajam planui. Apskrities bendrasis planas numato, kad teritorijoje I-ZU, kurioje ir</p>
--	---	---

		<p>esmės pripažistama ir PAV ataskaitoje, kurios 4.7.3 lentelėje nurodoma, jog yra „galimas šalimais esančiose teritorijose gyvenamųjų namų statybos mastų sumažėjimas dėl pramonės statinių koncentracijos padidėjimo“.</p> <p>Tad nors pagal Savivaldybės bendraių planą žemės ūkio veikla pasirinktoje vietoje yra galima, tačiau dėl savo masto ir poveikio aplinkai Planuojamą veiklą, paneigianti gretimose teritorijose nustatyta gyvenamųjų vietovių plėtros ir individualios statybos prioritetą, nera leistina dėl prieštaravimo Savivaldybės bendrajam planui;</p> <p>(ii) be to, <i>Planuojama veikla neatitinka ir Savivaldybės bendojo plano 4.2.3 skyriuje nurodytų kriterijų žemės ūkio veiklai, t.y. nedidelio ploto ūkio bei miesto ir miestelių gyventojų poreikių tenkinimo kriterijų.</i></p> <p>2013-12-20 Kliento pasiūlymuose jau buvo akcentuota, kad 13,9897 ha ploto Planuojamos veiklos teritorija neatitinka Savivaldybės bendrajam plane numatyto nedidelio ploto ūkio kriterijaus. Nepaisant to, pataisytoje 2014-03-25 PAV ataskaitoje šis plotas ne tik nebuvo sumažintas, bet buvo padidintas iki 14,4837 ha ploto.</p> <p>Be to, 2013-12-20 Kliento pasiūlymuose buvo akcentuota ir tai, kad Planuojama veikla dėl savo pobūdžio ir masto nėra susijusi su Telšių miesto ir aplinkinių miestelių gyventojų poreikių tenkinimu. Tačiau, be kita ko, pagrindžia šios aplinkybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaip nurodoma PAV ataskaitos 1.3 skyriuje, Planuojamos veiklos atveju kasdien planuojama surinkti 720 000 – 736 000 kiaušinių, t.y. 220 mln. vnt. per metus. Pagal 4.7.9 lentelės duomenis šios produkcijos vartotojais būtų apie 1 080 000 asmenų, t.y. 22 kartus daugiau, nei gyvena visoje Telšių rajono savivaldybėje; • viešai skelbiamoje informacijoje¹ nurodoma, jog Planuojamos veiklos produkciją ketinama naudoti krabų laždeilių ir žuvies produktų gamyboje, výkdomoje „Vičiuinių“ grupės įmonių, kai pastarosios veikla ne Telšių mieste ir/ar rajone; • be to, 2013-12-10 PAV ataskaitos viešo susisirinkimo metu Planuojamos veiklos organizatoriu atstovas patvirtino, kad didžioji Planuojamos veiklos produkcijos dalis vis tik būtų eksportuojama į Japoniją ir pietryčių Aziją. <p>Nepaisant to, 2014-03-25 PAV ataskaitoje Planuojamos veiklos pobūdis ir mastas nepakeistas bei nesusietas su Telšių miesto ir aplinkinių miestelių gyventojų poreikių tenkinimu. Tuo tarpu 2014-03-25 PAV ataskaitoje pateikti bendro pobūdžio teiginiai, esą Planuojama veikla teigiamai paveikls socialinę ir ekonominę aplinką, savaimė nesuponuoja to, kad ši veikla atitinka minėtą Savivaldybės bendrajam plane nustatyta kriterijų. Tuo labiau, kad Rengejas savo atsakymuose i 2013-12-20 Kliento pasiūlymus pripažista, jog artimiausiu metu Planuojamos veiklos organizatorai nežada vykdyti su Planuojama veikla susijusiu perspektyviniu veiklų (kiaušinių) perdibimo, grūdų</p>	<p>yra planuojama veikla, yra agrarinio tipo teritorija. Šioje teritorijoje turėtų būti vykdomas priemiestinis ūkininkavimas. Be to, pagal Apskrities bendojo plano tekštines dalies 8 lentelė „Siulomi žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentavimo ypatumai (principai)“ yra aiškiai numatyta intensyvi siaurai specializuotų ūkų veikla (detaliu ūkio ūkio teritorijos išstranka).</p> <p>I-ZU Funkciniai prioritetai – Intensyvi siaurai specializuotų ūkų turėtų būti vykdomas priemiestinis ūkininkavimas. Be to, pagal Apskrities bendojo plano tekštines dalies 8 lentelė „Siulomi žemės naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentavimo ypatumai (principai)“ yra aiškiai numatyta intensyvi siaurai specializuotų ūkų veikla (detaliu ūkio ūkio teritorijos išstranka).</p> <p>I-ZU Funkciniai prioritetai – Intensyvi siaurai specializuotų ūkų turėtų būti vykdomas priemiestinėse teritorijose, urbanizuotinu ir kitai pasiskirčiai naudotinu teritorijų plėtra. Reglamentuojama veikla – skatinama miestų gyventojų poreikių tenkinanti veikla; leidžiama rengti detalinius planus ir pakeisti pagrindinį žemės naudojimo pastirkį istatymu ir kitu teisės aktų nustatyta tvarka</p> <p>Tokių būdu pabrėžiama, kad šioje zonoje gali kurtis siaurai specializuoti ūkai, koks ir yra šiuo metu esantis ūkis, kurio veiklą yra planuojama modernizuoti, dar labiau ji specializuojant.</p> <p>Šio plano IV dalyje „Bioprodukcinio ūkio teritorijų vystymo sprendiniai“ taip pat yra aiškiai išskiriama šie prioritetai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 101.4 punkte - Bendrajame (generaliniame) plane numatyti šie svarbiausi bioprodukcinio ūkio perspektyvinės raidos tikslai: <...> - 102. Bendrajame (generaliniame) plane numatytas ekonominiu augimo skatinimas ir bioprodukcinio ūkio vystymas planuojami diferencijuotai, atsižvelgiant į teritorinio potencialo ypatumus. Numatyti išlaikyti racionalų žemės naudmenų balansą, modernizuoti tradicines ūkio šakas, skatinant ekologinę žemdirbystę; - 103. Bendrasis (generalinis) planas įgyvendina ir detalizuojia Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius. Kryptys Telšių apskrities bioprodukcinio ūkio vystymas atitinkama Pagrindinės šiuose sprendinuose numatytos bioprodukcinio ūkio kriterijus Telšių apskrities bioprodukcinio ūkio vystymas atitinkama Telšių regiono (apskrities) plėtros plano 2006-2013 metų (patvirtintas Telšių plėtros tarybos 2008 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. P.25-18) prioritetiinius tikslus: didinti pramonės ir verslo konkurencingumą, suformuoti konkurencingų ūkų pagrindu veikianti specializuota žemės, miškų ir žemės ūkio regioną. - Apskrities bendojo plano dalies IV dalies „Bioprodukcinio ūkio teritorijų vystymo sprendiniai“ I skyriuje „Žemės ūkio teritorijų vystymas“ papildomai nurodoma, kad: <p>- 105. Specialieji žemės ūkio teritorijų vystymo tikslai:</p>
--	--	---	--

¹ [http://www.lrytas.lt/-13137382001312805081-vi%CDi%8D%ABnai-kartu-su-lietuvas-%C5%ABkininkais-imasi-naujos-eksporto-veiklos.htm#:~:text=UrAMqrffxvL9;
http://www.kalvotoji.lt/index.php/verslas/1220-netoli-teli-vii-monstras-tyjal-leidja-aknias-.html](http://www.lrytas.lt/-13137382001312805081-vi%CDi%8D%ABnai-kartu-su-lietuvas-%C5%ABkininkais-imasi-naujos-eksporto-veiklos.htm#:~:text=UrAMqrffxvL9;http://www.kalvotoji.lt/index.php/verslas/1220-netoli-teli-vii-monstras-tyjal-leidja-aknias-.html)

<p>apdirbimo ir pašarų gamybos), kurios pagal PAV ataskaitoje pateikta informaciją² kaip tik ir galėtų sukurti ženklesnę naudą socialinei ir ekonominei aplinkai.</p> <p>Vidaus taryba patvirtino, kad Planuojama veikla dėl savo masto, pobūdžio ir poveikio aplinkai prieštarauja Savivaldybės bendojo plano sprendiniams bei todėl nėra leistina pasirinktoje vietoje.</p> <p>1.2. Planuojama veikla prieštarauja ir Telšių apskrities teritorijos bendrajam planui</p>	<p>2010-09-08 Vyriausybės nutarimu Nr. 1299 buvo patvirtintas Telšių apskrities teritorijos bendarasis (generalinis) planas (toliau – Apskrities bendarasis planas). Kaip nurodoma ir PAV ataskaitoje, pagal šio plano sprendinius Žemės sklypas ir aplinkinė teritorija patenka į priemiestinio ūkininkavimo (I-ZU) zoną, kurioje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • numatoma su miestais fūnicīškai susijusi gyvenamoji, ūkinė, komercinė ir rekreacinė stabyba; • prioritetinis žemės naudojimas – <i>kitai paskirčiai</i>; • žemės ūkio gamybą, rekomenduojama specializuoti – pritaikyti <i>miesto gyventojų poreikiams</i> (sodų ir uogynų iyeisimas, daržininkystė, pienininkystė ir kita). <p>Atsižvelgiant į diejantį gyventojų koncentraciją, rekomenduojamas tankus smulkijų specializuotų intensyvios veiklos ūkių tinklas, <i>derinant jų sočybą (ūkinų centrų) vietai ir planojamas stabybas su miestų plėtra tankus ūkių tinklas, derinant jų sodybų (ūkiniu centru) vietai, ir planojamas stabybas su miestų plėtra</i>.</p>	<p>Tad Apskrities bendarasis planas numato iš esmės tuos pačius prioritetus (ne žemės ūkio, o kitai paskirčiai) ir kriterijus (žemės ūkio gamybą pritaikant miesto gyventojų poreikiams ir orientuojant į smulkius ūkius) kaip ir Savivaldybės bendarasis planas. Tokiu būdu, dėl šių pastūlymu 1.1 dalyje nurodytų priežasčių Planuojama veikla prieštarauja ir Apskrities bendrajam planui.</p>
		<p>Visa tai patvirtinta, kad Planuojama veikla dėl savo masto, pobūdžio ir poveikio aplinkai prieštarauja galiojantiems bendriesiems planams. Pagal Lietuvos teismų praktiką³ bendriųjų planų pripažintami norminiai teisės aktai. Tad bendrijų planų sprendinių neatitinkanti Planuojama veikla kartu prieštarauja ir norminiams teisės aktams bei todėl pasirinkto prieštarauja ir Apskrities bendojo plano sprendinius, t. y.: <i>jeigu ūkio teritorijoje apskritinė Planuojamos veiklos bendojo plano sprendinės aktas bei ūkio teritorijoje apskrities Planuojamos veiklos bendojo plano sprendinės aktas, t. y.: iš neuztirstytų ūkio gaminamųjų vienovinių plėtrai ir individualiai stabybai Žemės sklypmi gretimose teritorijose, kurios pagal Savivaldybės bendojo plano sprendinius patenka į perspektyvinį gyvenamumui vienovinių ūkio arealu (I-UŽ) zoną; bei išišakytu ūkio teritorijų vystymas“</i> 24 punkte yra veiklai nustatyti nedidelio ploto ūkio bei miesto ir aplinkinių miestelių gyventojų poreikiu</p>

² Žr. 2014-03-25 PAV ataskaitos 4.7.4 ir 4.7.7 lentelės, pagal kurias būtę perspektyvinės veiklos surinkimą bei salygotų beveik 3 kartus didesnį mokestių surinkimą nei pati Planuoja veikla.

³ Pvz., Lietuvos vyriausiojo administraciniuojo teismo (toliau – LVAT) 2007-07-19 nutartis adm.b. Nr. A17-301/2007; 2007-09-06 nutartis adm.b. Nr. AS146-213/2009; 2009-05-14 nutartis adm.b. Nr. A140-274/2009.

mokesčių surinkimą nei pati Planuoja veikla.
³ Pvz. Lietuvos valstybinių administracinių

Asi, nuovos synasijo administracimo teismo (toliau - LVA) 2007-07-19 nutartis adm.b. Nr. A17-301/2007; 2007-09-06 nutartis adm.b. Nr. AS5-324/2007; 2009-04-30 nutartis adm.b. Nr. AS146-213/2009; 2009-05-14 nutartis adm.b. Nr. A442-654/2009.

	<p><i>tenkinimo kriterijus. Iverimus galiojančius teisės aktus, tačiau galima padaryti, be kita ko, sumaižinus Planuojamos veiklos mastą bei iki 300 sturtinių gyvulių (apie 42 857 vištų dedeklių) bei Žemės sklypo dalies, kurioje numatoma vykdyti Planuojamą veikla.</i></p> <p><i>plotą. To nepadarius, turėtų būti priimamas neigiamas sprendimas dėl Planuojamos veiklos leistinumo pasirinktoje teritorijoje (PAV įstatymo 10 str. 9 d.).</i></p>	<p>kuriuos sudarytų pagrindą efektyviai žemės ūkio veiklai. Visose zonose galimi skirtingų tipų ūkių deriniai: šeimos ūkiai, specializuoti netradicinėi žemės ūkio veiklai skirti ūkiai, sodininkystės, daržininkystės ar kt. veiklos ūkiai; gyvulininkystės ir mišrių prekinė produkciją auginantys ūkiai. Diegti skirtingas ūkininkavimo sistemas – intensyvaus ūkininkavimo, ekologinio ūkininkavimo ir taujoamojo ūkininkavimo.“</p> <p>Taigi, Planuojama ūkinė veikla atsižvelgiant į egzistuojančias realias užiukrinia esančias teritorijas planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą, pagrindinius šiuose teritorijų planavimo dokumentuose numatytais tikslus ir principus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užiukrinti Telšių rajono ekonominių augimą, sudaryti salygas investicijų pritraukimui, naujų įmonių steigimuisi bei esančių bendrovinių plėtrai, taip pat gynytojo pajamų didinimui; - idiegti intensyvių siurų specializuotų ūkių veiklą priemiestinėse teritorijose; - specializuoti žemės ūkio ir kitas ūkio šakas pagal vietos potencialo ir rinkos poreikių ypatumus.
	<p>2. <u>Planuojama veikla pasirinktoje teritorijoje nėra leistina dėl prieštaravimo teisės norminiams aktams, reglamentuojantiems ribines taršos vertes ir SAZ</u></p> <p>PAV ataskaitoje nurodoma, kad Planuojamai veiklai taikyinos SAZ ribos nustatomos atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą. Šiuo aspektu PAV ataskaitoje daromos dvi išvados, t.y.:</p> <p>(i) Planuojamos veiklos poveikijų aplinkai mažinančių priemonių 0 ir 1-os alternatyvų arvejai yra neįgyvendintini, nes artimiausioje gyvenamamojoje aplinkoje būtų viršijamos teisės aktuose nustatytos taršos vertės, o SAZ turėtų apimti didesnę teritoriją nei Žemės sklypo ribos;</p> <p>(ii) 2-os ar 3-os Planuojamos veiklos poveikijų aplinkai mažinančių priemonių alternatyvų arvejais (igyvendinimus mėšlo džiovinimą ir teršalų valymo įrengimus) visuomenės sveikatai nekenksmingi dydžiai esą nebus viršijami ir SAZ galima sutapdinti su Žemės sklypo ribomis.</p> <p>Pastaroji išvada, esą Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvų atvejais tarša ties Žemės sklypo ribomis neviršytų ribinių taršos verčių ir todel normatyvinė 1 000 m SAZ, taikyrina esant net 17 kartų mažesniams vištų dedeklių skaičiui, galėtų būti sumažinta iki vos kelių dešimčių metrų bei sutapatinta su Žemės sklypo ribomis, nėra pagrista dėl kelių pagrindinių priežascių.</p> <p>2.1. PAV ataskaitoje nėra privalomu pateikti duomenų, leidžiančiu pagrįstai teigi, jog Planuojamos veiklos atveju tarša ties Žemės sklypo ribomis neviršys teisės aktuose nustatytyų ribinių taršos verčių ir todel SAZ galį būti sutapatinama su Žemės sklypo ribomis</p>	<p>2.1</p> <p>2.1.1 (i) Atsižvelgus į visuomenės pastabą, Planuojamos ūkinės veiklos triukšmo skaičiavimuose įvertintas žemės sklypo ribose planuojamos prengti automobilių stovėjimo aikštelių triukšmas.</p> <p>(ii) Vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais sanitarinės apsaugos zonų nustatymo prievole ir tvarka, pramonės įmonės, planuojamos veiklos gretimybėse vykdančios ūkinės veiklas, taip pat privalo nusistatyti sanitarinės apsaugos zonos ribas bei įregistruoti</p>

<p>Pagal 2004-08-19 Aplinkos ministro įsakymu Nr. V-586 patvirtintų Sanitarinės apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisykių (toliau – SAZ taisykles) 3 p. SAZ ribos turi būti tokios, kad taršos objekto keliamą taršą, kurios rodiklių ribinės vertės reglamentuotos teisės aktuose, už SAZ ribų neviršytų teisės aktuose gynybiamajai ir/ar visuomenės paskirties pastatyti aplinkai nustatytų ribinių taršos verčių. Tačiau PAV ataskaitoje nėra privačiomu duomenų, leidžiančiu teigti, jog Planuojamos veiklos atveju taršos ribinės vertės ties Žemės sklypo ribomis nebus viršijamos:</p> <p>2.1.1. PAV ataskaitoje nėra visų priyelomų pateiktai duomenų, leidžiančių pagrįstai reigti, jog triukšmo lygis ties Žemės sklypo ribomis neviršys teisės aktuose nustatytą leistino dydžio.</p>	<p>Triukšmo vertinimo aspektu PAV ataskaitos trūkumai buvo detalai nurodyti Agentūros pastielktų konsultantų UAB „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment“ (toliau – Ekspertai) 2013 m. spalio mėn. ekspertizės ataskaitoje, 2014-01 Ekspertru rašte, Rengėjui pateiktame kartu su Agentūros 2014-01-30 rāstu Nr. (2.6)-A4-445, ir 2013-12-20 Kliento pasiūlymuose. Be to, Ekspertų pastabos šiuo aspektu buvo išdėstyti ir žodžiu 2013-12-10 vyrkusio 2013-11-18 PAV ataskaitos viešo susirinkimo metu. Nepaisant to, ne visi ankščiau nurodyti esminiai trūkumai buvo pašalinti, be to, 2014-03-25 PAV ataskaitoje nebėlko ankstesnėje PAV ataskaitoje buvusios reikšmingos informacijos:</p> <p>(i) <i>iš PAV ataskaitos nėra aišku, ar triukšmo staciavimuo buvo įvertintas triukšmas, susijęs su Žemės sklypo ribose planuojama įrengti automobilių stovėjimo aikštelių, kaip tai siūlė Ekspertai 2013-12-10 vyrkusio PAV ataskaitos viešo susirinkimo metu;</i></p> <p>(ii) <i>PAV ataskaitoje vis dar nėra įvertintas Planuojamos veiklos ir kitų gretimų triukšmo šaltinių sisteminių/kompleksinių poveikis visuomenės sveikatai.</i></p> <p>Ekspertizės ataskaitos 3.4 skyriuje Ekspertai pabrėžė, jog vertinant triukšmą buvo naudojama tik informacija apie keilių transporto keliamą triukšmą ir todėl triukšmo žemėlapis turi būti perskaiciuotas, įvertinus <i>kitus potencialius triukšmo šaltinius (iskaitant gretimus pramonės objektus)</i> ir <i>pastanus</i>. Šis trūkumas buvo nurodytas ir 2014-01 Ekspertų rašte. Nepaisant to, šis esminis trūkumas nėra išsaiystas iki šiol – nėra įvertintas Planuojamos veiklos ir gretimų triukšmo šaltinių (pvz., Telšių miesto valyno įrengimų) suminis triukšmo lygis bei sisteminis/kompleksinis poveikis visuomenės sveikatai, be kita ko, atitinkamai nepatiksinti triukšmo žemėlapiai.</p> <p>(iii) <i>be to, 2014-03-25 PAV ataskaitoje nebeliko nors ir ne išsamios, tačiau esminės informacijos apie suminių Planuojamos veiklos ir transporto triukšmo lygi.</i></p> <p>Ankstesnėje 2013-11-18 PAV ataskaitoje buvo pateiktai skaičiavimai dėl esamo fominio transporto straity triukšmo lygio, prognozuojamo Planuojamos veiklos triukšmo lygio bei</p> <p>speciališias žemės naudojimo sąlygas, bei neviršyti norminių teisės aktų leidžiamų ribinių triukšmo dydžių ties savo SAZ riba bei gretimybėse. Šios įmonės privalo užlikrinti, kad jų ūkinės veiklos įtakojaamas triukšmas už jų SAZ ribų (o jei jų nėra, už įmonės Žemės sklypo ribų) neviršytų leidžiančiu ribinių triukšmo dydžiu.</p> <p>PAV ataskaitos 5 priede pateikti triukšmo matavimo protokolai, kuriuose nurodyta, kad yra išmatuotas transporto ir kitas aplinkos triukšmas. Tai yra bendras fominis triukšmas, kuri sudaro ir gretutinių įmonių triukšmas. PAV ataskaitoje atlikus esamos situacijos triukšmo modeliavimą pagal 2013 m. vidutinius metinius paros eismo straitys ir palyginus su išmatuotu fominu triukšmo lygiu, rezultatai skiriasi nežymiai. Tuo remiantis daroma išvada, kad fominis triukšmo lygis nagrinėjamoje teritorijoje iš esmės yra formuojamas pravažiuojančio transporto, tačiau ne gretimų įmonių.</p> <p>Vietovėje, atlikti triukšmo matavimai rodo, kad vietovės triukšmo aplinką labiausiai veikia transporto, važiuojančio Šiaulių plentu bei Subedžio gatve, keliamas triukšmas. Transporto keliamas triukšmas pravažiuojančio transporto, tačiau ne gretimų įmonių.</p> <p>Apibendrinant, Lietuvos higienos normoje HN 33/2011 „Triukšmo ribinių dydžiai gryvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (toliau – HN 33/2011) gryvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatu pastatui aplinkai nustatyti ribinių taršos verčių. Vadovaujantis Triukšmo valdymo įstatymo 10 ir 13 straipsniais, vadovyti transporto keliamą triukšmą yra Susiseikimo ministerijos ir Savivaldybių institucijų kompetencija.</p> <p>Triukšmo sklaidos skaičiavimui nustatyta, kad planuoojamas ūkinės veiklos įtakojaamas triukšmas už Žemės sklypo ribų neviršys didžiausių leidžiamų ribinių dydžių. Todėl nedarys esminio poveikio už Žemės sklypo ribų esancių akustinei aplinkai.</p> <p>Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491, 4 punktas nurodo, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinimas gali būti kompleksinis arba speciaus. 4.1. papunktis nurodo, kad kompleksinis poveikio visuomenės sveikatai darančių veiksnimais – visų arba kelijų visuomenės sveikatai darančių įtaką, veiksnį, ir/ar visuomenės grupių analizę bei poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos pateikimąs.</p> <p>PAV ataskaitos 4.9. skyriuje „Visuomenės sveikata“ yra atliktas kompleksinio poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, t.y. visų visuomenės sveikatai darančių veiksnį ir visuomenės grupių analizė.</p> <p>(iii) <i>Essamas fominis išmatuotas aplinkos (tame tarpe ir gretutinių įmonių) triukšmo lygis, esamas fominis apskaičiuotas transporto triukšmo lygis, planuojamos ūkinės veiklos triukšmo lygis ir galima planuojamos ūkinės veiklos itaka esamam triukšmo lygiui pateikti</i></p>
--	--

	<p>suminio šiuo dviejų (bet ne visu būtinų) triukšmo šaltinių lygio (žr. 2013-11-18 PAV ataskaitos 4.9.3.1.4.1 lentelę). Tuo tarpu 2014-03-25 PAV ataskaitoje ne tik nebuvo atsižvelgta į Ekspertų, Agentūros ir visuomenės reikalaivimus į triukšmo skaičiavimus bent jau apie suminį Planuojamos veiklos (pramonės objektus), tačiau apskritai nebėlko duomenų ataskaitos 4.9.22 lentelę). Be to, 2014-03-25 PAV ataskaitoje neliuko ir esamo maksimalaus triukšmo lygio duomenų (žr. 2013-11-18 PAV ataskaitos 4.9.3.1.2.1 lentelę ir 2014-03-25 PAV ataskaitos 4.9.17 lentelę). Tad PAV ataskaitoje nebėlko anksčiau buvusių (nors ir ne pakankamos) esminės informacijos Planuojamos veiklos poveikinių ir leistinumui įvertinti;</p> <p>(iv) <i>2014-03-25 PAV ataskaitoje daugumoje atvejų nurodyti mažesni triukšmo lygiai, nei jei bando 2013-11-18 PAV ataskaitoje, nepagrindžiant tokio sumažinimo pagrindą.</i></p> <p>Ekspertai tiek savo ataskaitoje ir 2014-01 raše, tiek iš 2013-12-10 vykusio PAV ataskaitos viešo susirinkimo metu pabrėžė, kad yra pasirinktas labai supaprastintas, bendro pobūdžio ir nepakankamas triukšmo modelis, dėl ko reikalingas jo perskaiciavimas, be kita ko, išraukiant kitų triukšmo šaltinių duomenis. Akiavaizdu, kad atsižvelgus į šias pastabas, perskaiciuoti triukšmo lygiam turėjo padidėti. Nepaisant to, kaij minėta, PAV ataskaitoje ne tik nebuvo įvertinti kiti triukšmo šaltiniai (pramonės objekta), tačiau daugumoje atveju buvo sumažinti ankstesnėje 2013-11-18 PAV ataskaitoje nurodyti triukšmo lygiai, nenurodant tokio sumažinimo pagrindų ir priežasčių. Be kita ko, 2014-03-25 PAV ataskaitoje pateiktami mažesni tiek pačios Planuojamos veiklos triukšmo lygiai, tiek ir apskaičiuoti esamo foninio transporto triukšmo lygio (žr. 2013-11-18 PAV ataskaitos 4.9.3.1.4.1 lentelę ir 2014-03-25 PAV ataskaitos 4.9.22 lentelę). Pastarųjų sumažinimo pagrįstumas kelia abejonį, jau vien dėl to, kad pats triukšmo modeliavimas vylkdytas vertinant tą pačią informaciją, kaip ir 2013-11-18 PAV ataskaitoje, t.y. vidutinius metinius paros eismo strautus Subedžio g. (161) ir Šiaulių pl. (AII) pridėjus planuojamos ūkinės veiklos transporto strautus.</p>
	<p>(v) <i>triukšmo duomenų nepatikimumų pagrindžiai ir PAV ataskaitoje akcentuojamas preliminarus triukšmo šaltinių rodiklių pobūdis bei Eksperty išvados.</i></p> <p>PAV ataskaitos 4.9.3.5.1.3.4 skyriuose akcentuojama, jog triukšmo šaltinių rodikliai šiame projekte etape yra preliminarūs ir gali būti tikslinami techniniu projekto rengimo metu. Vis tik, įvertinus tai, kad Planuojama veikla galėtų būti leidžiama tik tuo arveju, jei tarša ties žemės slėlypo ribomis neviršyti ribinių verčių (pl. žr. šių pasiūlymų 2.2 dalį), jau vien toks preliminarus triukšmo duomenų pobūdis nesudaro pagrindo priimti teigiamą sprendimą dėl Planuojamos veiklos leistinumo.</p> <p>Be to, 2013-12-10 vykusio PAV ataskaitos viešo susirinkimo metu Ekspertai pabrėžė, jog praktikoje nėra matę ventilatorių, skleidžiančių tokį mažą triukšmą, koks nurodytas PAV ataskaitoje, bei abejoną, ar 59 m aistumu nuo Planuojamos veiklos objekto esančiame gyvenamajame name triukšmo lygis atitiks normatyvinės ribas. Būtent todėl Ekspertai nurodoma, kad SAZ ribos turi būti tokios, kad taršos objekto keliamai</p>

<p>siūlė Agentūrai bei kitiems PAV subjektais savo sprendimuoose dėl Planuojamos veiklos aiskiai nurodyti šiuos įrenginių maksimalų leistiną triukšmo lygi. Kita vertus, Eksperterai nurode, jog tokį mažą triukšmą skleidžiančiu ventiliatorių paprasčiausiai nėra. Šios išvardos kontekste PAV ataskaitos teiginiai dėl preliminarus ir vėlesniame etape tikslintino triukšmo šaltinių rodiklių pobūdžio pagrindžia, jog PAV ataskaitoje pateiktii triukšmo skaičiavimai yra nepakinkimi bei nesudaro pagrindo teigti, esą triukšmo lygis ties Žemės sklypo ribomis neviršys ribinių verčių.</p> <p>Esant nurodytiems PAV ataskaitos trūkumams negalima daryti pagrįstos išvados, jog triukšmas ties Žemės sklypo ribomis bei artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršys ribinių verčių. Tokioje situacijoje tiek SAZ sutapatinumas su Žemės sklypo ribomis, tiek ir pati Planuojama veikla pastrinkoje teritorijoje yra negalima dėl prieštaravimo SAZ taisykių 3 p. bei 2011-06-13 Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-604 patvirtintai HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės pastarutėse bei jų aplinkoje“ (toliau – HN 33:2011);</p>	<p>2.1.2. (i) Atsižvelgiant į Aplinkos apsaugos agentūros reikalavimus, taip pat suinteresotos visuomenės pasiūlymus buvo atlikti oro taršos skaičiavimai pagal 2009 metų metodiką bei papildytą PAV ataskaitos dalis „4.2. Aplinkos oras“. I aplinkos orą išmetamų teršalų kiekių skaičiavimai atlikti remiantis Europos aplinkos apsaugos agentūros parengta ir išleista į atmosferą išmetamų teršalų apskaitos metodika „EMEP/CORINAIR Atmospheric emission inventory guidebook 2009, updated June 2010“ (žr. PAV ataskaitos 4.2.4 skyrių).</p> <p>Pagal miniminą Eksperту ataskaitos 3.3 skyrių nėra detalizuojama, kokie išmetamų teršalų kiekių (amoniako ar kietųjų dalelių) skaičiuojant pagal naują metodiką bus didesni. Išanalizavus abi metodikas ir atlikus papildomus skaičiavimus, gauti rezultatai, pagal kuriuos aktivaizdu, kad padidėjo amoniako kiekiai, tuo tarpu kietųjų dalelių sumažėjo.</p> <p>Vieno teršalo kiekijų skaičiuoti vadovaujančios viena metodika, o kitą jau skirtinga kita metodika nėra teisiniu pagrindu, be to būtų nelogiška ir neteisinga.</p> <p>Rengėjas 2013-11-18 PAV ataskaitos 4.2.4 skyriuje teigė, jog Planuojamos veiklos arveju tarša kietosiomis dalelėmis yra aktualėmis yra aktualėmis dėl to, kad pagal 1999 m. metodikos skaičiavimų rezultatus prognozuojama kietujų dalelių koncentracija aplinkos ore buvo artimesnė nustatytai ribinei vertei. Tačiau pagal 2009 metodikos skaičiavimus nebe kietujų dalelių, o amoniako prognozuojama koncentracija aplinkos ore yra artimesnė nustatytai ribinei vertei.</p> <p>Pažymime, kad yra būtina paaiškinti pasiūlyme ne kartą akcentuojama kietujų dalelių KD ribinės vertės viršijimą – ankstyse nuosekliai skaičiavimuose pagal 1999 m. metodiką, Planuojamos veiklos 2-os alternatyvos 2 varianto atveju (t.y. vertinant fonių ir Planuojamos veiklos oro taršą su mėšlo džiovinimu bei cheminiu valymo iрenginiais) kietujų dalelių KD10 koncentracija aplinkos ore paros periodė sudarė $50,469 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bei viršijo leistiną $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ribine vertę, išvritintą 2010-07-07 Aplinkos ministro ir Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. DI-585/V-611 patvirtintą aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidiu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų (toliau –</p>
---	--

<p>Aplinkos oro užterštumo normos) 6 priede (žr. 2013-11-18 PAV ataskaitos 4.9.3.2.3 skyrių, 4.2.6 ir 4.9.3.2.2.1 lentelės).</p> <p>Išvertinės tai, net ir perskaiciavus oro taršą pagal 2009 m. metodiką, PAV ataskaitoje buvo būtina ne tik patenkinti naujuosiems duomenims, bet ir palikti 2013-11-18 PAV ataskaitoje buvusiems oro taršos skaičiavimams pagal 1999 m. metodiką bei būtent jais vadovautis oro taršos kietosiomis dalelėmis, virsijanciomis ribines taršos vertes, aspektu;</p>	<p>(ii) iš PAV ataskaitos nera aišku, ar vertinant sumini Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių poveiki, buvo įvertinta esama foniinė transporto keliama oro tarša;</p> <p>(ii) Atliekant teršalu skliaudos modeliavimą PAV rengėjas privalo vadovautis Foninio aplinkos oro užterštumo duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti rekomendacijomis, patvirtintomis Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. AV-1112 (toliau – Rekomendacijos). Pagal minėtų Rekomendacijų 3.1-3.3 punktus duomenų nėra, todėl vadovaujantis Rekomendacijų 6 punktu buvo kreiptasi į Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento (ŠRAAD) dėl duomenų, reikalantį Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkos orui įvertinti. Prašyme buvo nurodyta tikslų objekto vieta, pagal kurią ŠRAAD nusprenād, kokius foninius duomenis patelkti, kad būtų įvertintas kompleksinis Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių poveikis. ŠRAAD nurodė vertinti ne tik gretimai esančią aplinkos oro taršos šaltinių išmetimus, bet ir santykinių švarų Lietuvos kaimiskių vietovių aplinkos oro teršalu fonines koncentracijas. Aplinkos oro teršalu foninės koncentracijų vertes nustatytos pagal matavimų integruoto monitoringo storystę duomenis bei pagal indikatorinių matavimų duomenis. Matuojančios švaros metodais teršalu koncentracijos aplinkos ore matuojamos bendrai, neįskiriant transporto (išskirti konkretaus taršos šaltinio net nebūtų įmanoma).</p> <p>(iii) Atsižvelgus į pasiūlymą PAV ataskaitos priede Nr.9 yra pateiktii INNO oro valymo iрenginių gamintojų garantiniai raštai dėl oro teršalu, išskiriantių ne tik iš 4 paukščių, bet ir mėšliðių, išvalymo efektyvumo bei šiu raštų patvirtinti vertimai į lietuvių kalbą.</p> <p>Rašte taip pat nurodyta, kad INNO gaminama iрengijama cheminiu oro valymo įrangą tinka Lietuvos klimato sąlygoms bei akcentuota, jog Lietuvos klimato sąlygos neturi neigiamos išakcesijos išvalymo parametramis.</p> <p>(iii) nera pagrindžiamas oro valymo iрenginių efektyvumas, kurio pagrindu yra atlikii Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvų taršos skaičiavimai.</p> <p>Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvų oro tarša, kaip esą neviršianti ribinių taršos verčių, PAV ataskaitoje apskaičiuota įvertinus cheminius ir biologinius oro valymo iрenginius, kurių efektyvumas atitinkamai yra 90/70 % amoniako ir 35/75 % kietujų dalelių išvalymo aspektu. Eksperterai savo ataskaitos 3.3 ir 4.1 skyriuose nurodė, jog „kalbant apie oro valymo iрenginius, nėra pagrįstas iрenginių efektyvumas“, bei rekomendavo pridėti PAV ataskaitoje „minimų oro valymo iрenginių pasus su įrangos gamintojų garantijomis, kaip įrodyma, kad bus pasiekta nustatytas efektyvumas“. Be to, Olandijoje įdiegut oro valymo iрenginių efektyvumu, įvertinus tai, kad Olandijos paukščiųnuose yra iš esmės skirtinės salygos, t.y. paukščių kiekis yra beveik 3 kartus mažesnis, nei numatoma auginti Planuojamos veiklos atveju, juose nėra mėšliðių, kuriose mėšlas būtų kaupiamas 6 mėn., pagaliau, skiriasi oro temperatūra ir kitos klimato sąlygos. Nepaisant to, šie PAV ataskaitos trūkumai nėra pašalinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nepateikta jokios informacijos dėl oro valymo iрenginių eksploatacijos patitiimumo specifiniemis Lietuvos klimato ir Planuojamos veiklos sąlygomis (pvz., ar ir kaip iрenginių
---	--

	<p>veiksmingumą įtakos minusinės temperatūros, ypač kai 2013-12-20 PAV ataskaitos više susirinkimo metu pateikta pavyzdžiu, jog kaimynišče valstybės oro valymo įrenginių prie minusinės temperatūros užšala ir nefunkcijuoja);</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>be to, nėra pateiktii Eksperти nurodžių įrenginių efektyvumą pagrindžiantys įrenginių pasai ir/ar kiti teisine galia turintys dokumentai.</i> Su PAV ataskaita papildomai pateiktas tik įrenginių gamintojo 2014-01-30 raštas, kuriamo teigama, esą kompetentingio sertifikuojančio subjekto išvadu pagrindu valstybės institucija Olandijoje yra suteikusi gamintojo įrenginiams BWL numerį, parvirstinantį įrenginių patikimumą. Vis tiki, toks raštas negali parvintinti Planuojamos veiklos atveju numatomu įdiegti įrenginių efektyvumo, įvertinus tai, kad: <ul style="list-style-type: none"> i) nėra tenkinamos visos gamintojo raštė nurodytos salygos, kuriomis būtų pasiekiamas oro valymo įrenginių deklaruojamas efektyvumas. Šiuo aspektu gamintojo raštė nurodoma, jog oro valymo įrenginių išvalys teršalus iki deklaruojamų parametrų tik jei vištos bus auginamos 4 tvartuose po 189 840 vnt., kurių kiekviename bus po 60 ventilatorių, skirtų oro ištraukimui iš vištūnų ir kiekvieno pastato ventiliatoriaus maksimali gilia ne didesnė nei 42 000 m³/val. Tad gamintojo raštė nurodyti teršalų išvalymo parametrai yra siejami būtent su vištūnėse susidariusiu oro ir teršalų valymu. Tuo tarpu PAV ataskaitos 4.2.4.1.2-3 skyriuje nurodoma, jog pirmosios vištų fermos oro valymo įrenginius bus valomas ne tik minėtoje ferme susidares oras iš teršalų, bet ir <i>mešlidėje</i> susidarančios amoniakas ir oras, kuris bus paduodamas į pirmosios fermos oro valymo įrenginius. Tad gamintojo raštė nurodytos salygos, kuriomis būtų pasiekiamas oro valymo įrenginių efektyvumas, neatitinka PAV ataskaitoje nurodomų Planuojamos veiklos sąlygu, dėl ko nėra pagrindo remitis nei gamintojo nurodomu oro valymo įrenginių efektyvumu, nei PAV ataskaitoje pateiktais oro taršos po išvalymo skaičiavimais 2-os ir 3-os alternatyvų arvejais; ii) su PAV ataskaita nėra pateikti nei minėtame gamintojo raštė nurodomo kompetentingio sertifikavimo subjekto, nei BWL numerių suteikusios Olandijos valstybės institucijos dokumentai dėl įrenginių efektyvumo. Tuo tarpu pateikti paties gamintojo pasirašytai, neužšios teisines galios dokumentai, su ranka padarytu išrašu, esą tai yra įrenginių techninės specifikacijos, nėra patikimas šaltinis, galintis patvirtinti įrenginių Olandijoje sertifikavimą bei BWL numerio suteikimą; iii) tuo tarpu paties gamintojo dokumentuose nurodoma, jog BWL numeris suteiktas tik amoniako, o ne kietujų dailelių šalinimo aspektu. Tad nėra jokių dokumentų, galimių pagrįsti nagrinėjamu atveju aktualesniu kietujų dailelių šalinimo efektyvumą bei BWL numero šiuo aspektu suteikimą; iv) pagaliau, kaip minėta, Olandijos paulkštynuose yra iš esmės skirtingos klimato, paulkštynų dydžio ir kitos įrenginių eksploatacijos salygos. Todel bet kuriuo atveju gamintojo įrenginių sertifikavimo bei BWL numero Olandijoje suteikimo pagrindimas, nepateikus informacijos apie įrenginių eksploatacijos patikimumą specifiniems Lietuvos klimato ir Planuojamos veiklos sąlygomis, nėra pakankamas. Tad nėra objektyvių duomenų bei pagrindimo, kad reikalingo efektyvumo oro valymo įrenginių gali būti įdiegti bei pasiekti deklaruojamus efektyvumo rodiklius specifinėmis Lietuvos klimato ir Planuojamos veiklos sąlygomis. Tokioje situacijoje nėra pagrindo oro 	<p>Pažymime, kad INNO oro valymo įrenginiai yra įdiegti ir sėkmingesnai eksploatuojami ne tik Olandijoje, bet ir Vokietijoje, Šveicarijoje, Danijoje ir kt.</p> <p>Skirtingose šalyse veikiantys objektai skiriasi veiklos ir klimato sąlygomis, tačiau, kaip jau buvo minėta PAV ataskaitoje, įdiegiant valymo įrenginius yra atsižygelgama į visas sąlygama konkretų planuojamo objekto atvejų.</p>
--	---	---

taršos skaičiavimuose remtis oro valymo iženginių efektyvumo rodikliais, tad ir teigti, jog reali oro tarša ties Žemės sklypo ribomis neviršys ribinių verčių bei SAZ nuo normatyvinio 1 000 m dydžio galima sumažinti iki Žemės sklypo ribų (SAZ taisykliu 3 p. ir 27.5 p.). Tuo tarpu leidus Planuojama veikla, neįsitikinus visuomenės sveikatos saugos tikslais būtinu valymo iženginių efektyvumu, sudaromos salygos pažeisti tiek taršą reglamentuojančius teisės aktus, tiek ir visuomenės teises ir teisėtus interesus gyventi ir dirbtį sveikatai nekenkiančioje aplinkoje.

Tad pagal 2014-03-25 PAV ataskaitoje pateiktus ir 2009 m. išleistos metodikos pagrindu atlirkus oro taršos skaičiavimus bei esant kitiemis aukščiau nurodytiems trūkumams, negalima daryti pagrūstos išvados, esą Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvos atvejais oro tarša visais reikšmingais aspektais ties Žemės sklypo ribomis bei artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršys leistinų ribinių verčių. Kita vertus, kaip nustatė Ekspertai savo ataskaitos 3.3 skyriuje bei kaip pagrindžia 1999 m. metodikos pagrindu atlirkti iš 2013-11-18 PAV ataskaitoje pateiktai oro taršos skaičiavimai, Planuojamos veiklos 2-os alternatyvos atveju oro tarša kietosiomis dalelėmis ties Žemės sklypo ribomis viršytų ribinę vertę. Tai savo ruožu pagrindžia, kad tiek SAZ sutapatinimas su Žemės sklypo ribomis, tiek ir pati Planuojama veikla pasirinktoje teritorijoje yra negalima dėl prieštarravimo SAZ taisykliu 3 p. bei oro taršą reglamentuojančioms Aplinkos oro užterštumo normoms;

2.1.3. PAV ataskaitoje nera privalomy pateikti duomeny, leidžiančiu pagrįstai teigti, jog kvapo koncentracija ties Žemės sklypo ribomis neviršys teisės akty sustatyti ribinių verčių.

PAV ataskaitoje nurodoma, jog Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvos atvejais (t.y. igyvendinimus mėšlo džiovinimą ir teršalų valymo ižengimus) ties Žemės sklypo ribomis didžiausios kvapo koncentracijos gali siekti iki 7 OU/m³ ir ribinė 8 OU/E/m³ vertė, nustatyta 2010-10-04 Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-885 patvirtintoje higienos normoje HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosis aplinkos ore“ (toliau – HN 121:2010), nebūs viršijama. Kita vertus, pripažystama, kad nenaudojant geriausių prieinamų gamybos būdų ir valymo iženginių, kurių efektyvumas ne mažesnis nei 40% (cheminių iženginių atveju) ar 45% (biologinių iženginių atveju), kvapo koncentracija už Žemės sklypo ribų siekų 23 OU/E/m³, t.y. leistiną 8 OU/E/m³ ribą viršytų beveik 3 kartus. Tačiau:

(i) *PAV ataskaitoje nera pagrindžiamas oro valymo iženginių efektyvumas, su kuriuo yra siejamas Planuojamos veiklos leistumas ir SAZ sumaičinamas iki Žemės sklypo ribų.*
Kaip detalai nurodyta šių pasiūlymu 2.1.2 (iii) dalyje, iki dabar nėra tinkamai pagrįstas oro valymo iženginių eksplotacijos patikimumas specifiniems Planuojamos veiklos ir Lietuvos salygomis bei deklaruojamasis tokiių iženginių efektyvumas, kurio pagrindu atlirkti 2-os ir 3-os alternatyvų taršos kvapais skaičiavimai. Papildoma pamintina, kad su PAV ataskaita pateiktuoje neiškiotos reisinių galios gamintojo dokumentuose nėra jokių duomenų apie BWL numerio gamintojo įrangai Olandijoje suteikimą kvapų šalinimo aspektu (pl. ū. šių pasiūlymu 2.1.2 (iii) dali). Tokioje situacijoje nėra pagrindo kvapų

2.1.3

(i) Atsižvelgus į pasiūlymą yra pateikiti INNO oro valymo iženginių gamintojų garantiniai rastai (iš patvirtintų vertimai į lietuvių kalba) dėl kvapų, išsisiskiriančiu iš 4 paukščių, išvalymo efektyvumo eksploatuojant cheminius ar biologinius iženginius. Taip pat dėl kvapų, išsisiskiriančių iš mešlės, išvalymo efektyvumo eksploatuojant cheminius valymo iženginius.
Rašte taip pat nurodyta, kad INNO gaminama ir ižengiama cheminiu oru valymo įrangą tinka Lietuvos klimato sąlygoms bei akcentuota, jog Lietuvos klimato sąlygos neturi neigiamos įtakos nurodytiems išvalymo parametram.

(ii) Vadovaujantis Vilnius Gedimino technikos Universiteto parengtomis Kvapų valdymo metodinėmis rekomendacijomis (http://vsc.san.lt/pub/imagedlib/file/rekomend_kvapu.pdf, http://www.nvspl.lt/index.php?30141836_2012) yra rekomenduojama atlirkti kvapo skliaudos modeliavimą ir prognozuoti kvapo koncentraciją aplinkoje pagal įvairių šalių nustatytais kvapų emisių faktorius. PAV ataskaitoje 2 ir 3 alternatyvai kvapo emisijos buvo skaičiuotos pagal Nederlandų žemės ūkio emisių standartus (<http://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw-tuinbouw/agrarisch/regeling-ammoniaak/stalbeschrivingen/map-staltypen/2-diercategorie-0/>), pagal kuriuos kvapo emisija vienai vištai dedeklei –

	<p>emisijų skaičiavimuose remtis kvaipų išvalymo efektyvumu, tad ir teigti, kad jidiegus oro valymo įrenginius 2-os ir 3-os alternatyvų atvejais kvaipo koncentracija sumažės nuo 23 OU/m^3 iki teisės aktuose numatyto ribinės vertės;</p> <p>(ii) <i>PAV ataskaitoje kvaipo emisijos 2-os ir 3-os alternatyvų atveju nepagrįstai apskaičiuotos ne pagal Lietuvos teisės aktus, o pagal Nyderlandų standartus.</i></p> <p>PAV ataskaitos 4.9.5.3 skyriuje nurodoma, kad Planuojamos veiklos 1-os alternatyvos atveju kvaipo emisijos skaičiuojamos pagal Paukštinkinkystės ūkių projektavimo taisyklęs, kurių 158,1 p. numato, jog kvaipo emisija vienai vištai dedeklei, laikomai narve, yra 0,37 OU/s. Tuo tarpu 2-os ir 3-os alternatyvų atvejais kvaipo emisijos skaičiuotos ne pagal minėtą Lietuvos teisės normą, o pagal Nyderlandų žemės ūkių emisijų standartus, pagal kuriuos kvaipo emisija vienai vištai dedeklei, laikomai narve, yra mažesnė – 0,34 OU/s. Ivertinus tai, kad nėra tinkamai pagrįstas ne Lietuvos teisės normų, o Nyderlandų standartų taikymas, be to, pastarieji numato mažesnes kvaipo emisijas, yra būtina perskaiciuoti kvaipo emisijas Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvų atvejais pagal taikytinus Lietuvos teisės aktus bei atitinkamai patikslinti PAV ataskaitos išvadas dėl kvaipų poveikio visuomenės sveikatai;</p> <p>(iii) <i>neatsižvelgta į pasiūlymus parengti išsamiesius kvaipo skliaudos žemėlapius, kurie leistų suprasti ir ivertinti kvaipų koncentraciją už Žemės sklypo riby.</i></p> <p>Eksperterai ataskaitoje 3.3 skyriuje iš 2014-01 rašte akreipė dėmesį, kad PAV ataskaitoje pateiktai duomenys dėl kvaipo koncentracijų neatitinka ataskaitos priedų. Būtent todėl Eksperterų 2014-01 rašte nurodyta parengti išsamiesnius kvaipo skliaudos žemėlapius, kuriuose būtų galima lengviau suprasti tikslią kvaipų koncentraciją už sklypo ribų. Nepaisant to, PAV ataskaitoje buvo pateikti tik pačios Planuojamos veiklos (be fonių taršos) kvaipo skliaudos žemėlapiai (žr. 4.9.16 ir 4.9.17 lentelė), tačiau:</p> <p><i>PAV ataskaitoje nebuvavo pateikti išsamiesni Planuojamos veiklos, perteinant fonių taršą, kvaipų skliaudos žemėlapiai, galintys iliustruoti sisteminį/kompleksinį Planuojamos veiklos poveikį. Tuo tarpu PAV ataskaitos priede Nr. 3 pateikti tie patys nepatikslinti kvaipų skliaudos žemėlapiai, iš kurių, be kita ko, iš esmės neįmanoma aiškiai identifikuoti: i) nei kvaipų koncentracijas žymintinių skaičių ir spalvų, tad ir tikslios kvaipų koncentracijos; ii) nei Žemės sklypo ribų, nors PAV ataskaitoje teigiama, jog būtent ties jomis nebus viršijamos ribinės vertės;</i></p> <p><i>PAV ataskaitoje iš tekstine išraiška nera jokių duomenų, kokia būtų Planuojamos veiklos ir gretimų taršos šaltinių kvaipų koncentracija ties Žemės sklypo ribomis (tera keli komentarai dėl kvaipų koncentracijų). Teršiu nuotekų valymo įrenginių sklypo ir Žemės sklypo ribose, kuriose ribinės vertės yra viršijamos).</i></p> <p>Tokiu būdu, tiek iš PAV ataskaitos, tiek ir iš jos priedų iš esmės neįmanoma nustatyti Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių suminės kvaipų koncentracijos ties Žemės sklypo ribomis, tad ir tinkamai ivertinti sisteminį/kompleksinį Planuojamos veiklos poveikį. Atitinkamai, PAV ataskaitoje nėra esminiu privalomu pateikti duomenų, leidžiančių teigti, jog Planuojamos veiklos atveju kvaipo koncentracija ties Žemės sklypo ribomis nebus viršijama bei SAZ gali būti sutapatinama su sklypo ribomis;</p>	<p>0,34 OU/s. Paukštinkinkystės ūkių projektavimo taisyklaėse, 158.1 p. kvaipo emisija vienai vištai dedeklei, laikomai narve, yra 0,37 OU/s. Šiuo metu atsižvelgiant į visuomenės pasiūlyma, PAV ataskaitoje pateiktas kvaipo emisijų apskaičiavimas pagal Paukštinkinkystės ūkių projektavimo taisyklių 158,1 p. kvaipo emisija. Kadangi ši emisija nevertina kitų vištų auginimo technologinių aspektų, kurie įtakoja kvaipo emisijų dydį, todėl 1 alternatyvos skaičiavimuose ivertintas kvaipo emisijų mažinimo veiksmingumas dėl mėšlo džiovinimo ir nuolatinio žalinimo į uždarą mėšlidię, 2 ir 3 alternatyvos skaičiavimuose taip pat ivertintas kvaipų valymo efektyvumas pagal INNO valymo įrenginių gamintojų pateiktus duomenis.</p> <p>(iii) <i>PAV ataskaitos sk. 4.9.3.3.4 pateikti atskesni patikslinti planuojamos ūkinės veiklos kvaipo skliaudos žemėlapiai, kur nurodytas planuojamos ūkinės veiklos kvaipo koncentraciją pasiskirstymas atskiruoje taškuose (žr.4.9.16, 4.9.17 pav.) ir planuojamos ūkinės veiklos su fonine išmatuota. Telšiu nuotekų valymo įrenginių tarša (žr.4.9.18, 4.9.19 pav.). Žemėlapiuose aiškiai matosi, kokios veiklos įtaka yra lemiamą kvaipo koncentracijai konkretiame taške bei kvaipų koncentracijos ant sklypo ribų. PAV ataskaitoje kvapų koncentracijos ties sklypo ribomis išraiška.</i></p> <p>Gauti modeliavimo rezultatai parodė, kad planuojamos ūkinės veiklos salygojama kvaipo koncentracija ties planuojamos ūkinės veiklos sklypo ribos ir už jos, neviršija ribinių verčių, reglamentuotų teisės norminiuose aktuose. Prie labiausiai į šiaurę nutolusios sklypo ribos (arčiausiai Gaudikaišių gyv.) kvaipo koncentracija siekia apie 1,75 OU/m^3, prie šiaurinės sklypo ribos šalia mėlidišės - apie 6,23 OU/m^3 (žr.4.9.16 ir 4.9.17 pav.) Pagal gautus rezultatus prie pietines sklypo ribos yra pastekiama apie 2,45 OU/m^3 kvaipo koncentracija. Už sklypo ribos gyvenamojoje aplinkoje kvaipo koncentracija mažėja ir prie gynėnamo namo gali būti apie 2,0 OU/m^3. Rytinėje sklypo pusėje link Telšių miesto nuotekų valymo įrenginių apskaičiuota kvaipo koncentracija - apie 3,6 OU/m^3, prie vakarinės sklypo ribos nurodytos ir PAV ataskaitoje.</p> <p>Kvapo koncentracijos tekstine išraiške ties sklypo ribomis yra apie 2,86 OU/m^3.</p> <p>Pažymime, kad duomenų apie foniines kvaipo koncentracijas šiuo metu Lietuvos Respublikoje nėra. Siekiant paskaičiuoti ir ivertinti, kiek planuojama ūkinė veikla (2 ir 3 alternatyvos) įtakotų į šiuo metu esamą kvaipo fona, buvo atlikti kvaipo koncentracijos matavimai. Telšių buitinėnu nuotekų valymo įrenginių sklypo ribose. Buvo atliktas abiejų sklypių ūkinės veiklų (planuojamos ūkinės veiklos 2 ir 3 alternatyvų bei Telšių</p>
--	--	--

<p>(iv) nors PAV ataskaitoje nėra visos būtinios informacijos kvarų aspektui, tačiau iš esančių neišsamių duomenų matyti, kad net ir idiegtus oro valymo įrenginius kvaro koncentracija ties Žemės sklypo ribomis viršytų leistinų dydžius.</p>	<p>Visų pirmą, Planuojamos veiklos (neįvertintus foninės taršos) kvarų koncentracijos aspektu PAV ataskaitos 4.9.3.5.3.4 skyriuje nurodoma, kad „aukščiausia kvaro koncentracija 12,9 OUe/m³ (2 alternatyva) gali būti šalia planuojamų paukštidių, einant tolyin mažeja ir prie štaurinės planuojančios teritorijos ribos, t.y. apie 50 m nuo paukštidių pasiekia 8 OUe/m³“. Aplinkybę, kad ties Žemės sklypo ūjaurine riba yra pasiekiamai ši ribinė kvaro vertė, net ir neįvertintus kitų taršos šaltinių, parvirtinta ir PAV ataskaitos 4.9.16 bei 4.9.17 pav. pateiktai Planuojamos veiklos kvapo skaidos žmélėliai. Be to, išvadą, jog didesnės nei deklaruojamos kvaro koncentracijos yra teritorijos pakraštyste – 8 OUe/m³, padarė ir Ekspertai savo ataskaitos 3.3 skyriuje, nurodydami, jog tai yra indikatorius, kad kvaro koncentracija gali viršyti leistiną ribą. Ivertintus tai, kad ties Žemės sklypo riba pasiekiamai ribinė kvaro vertė vien vertinant Planuojamos veiklos kvapus, akivaizdu, jog Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių (Telesiu nuotekų valymo įrenginiu) kvarų koncentracija ties Žemės sklypo ribomis bus viršijama bei darys neigiamą poveikį visuomenės sveikatai.</p>	<p>Be to, ir Ekspertų išvados patvirtina, kad suminė Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių kvarų koncentracija ties Žemės sklypo ribomis viršija ribines vertes. Ekspertai tiek savo ataskaitos 3.3 skyriuje, tiek in 2014-01 rašte pabrėžę, kad bendra Planuojamos veiklos ir Telšių miesto valymo įrenginių kvarų koncentracijų suma viršija 16 OUe/m³, t.y. HN 121:2010 nustatytą ribą net 2 kartus. 2014-01 Ekspertų rašte papildomai nurodyta, jog tai netgi nėra maksimali susidaranči koncentracija iš abiejų šaltinių, bet ji matoma ne PAV ataskaitoje, o jos prieduse – kvarų skaidos žmélėliuose. Būtent dėl to Ekspertų ataskaitos 3.3 skyriuje nurodyta, kad „taršos mažinimo priemonės <...> neužtikrina atitinkamo oro kokybės normatyvams“.</p> <p>Tad net ir idiegtus deklaruojamo, nors ir nepagristo efektyvumo oro valymo įrenginius, HN 121:2010 nustatytą ribinę kvaro koncentraciją už Žemės sklypo ribų būtų viršijama, be to, ivertintus sisteminių/kompleksinių taršos šaltinių poveikį, būtų viršijama net 2 kartus. Tokiu būdu, tiek su Žemės sklypo ribomis sutapatinama SAZ, tiek Planuojama veikla pasirinktoje teritorijoje negalima dėl prieštaravimo SAZ taisykių 3 p. ir HN 121:2010.</p> <p>Nurodyti argumentai pagrindžia, jog iki šiol nebuvu tinkamai išsaisytu visi Ekspertų ir visuomenės nurodyti PAV ataskaitos trukumai, be kita ko, nenustatytas bei neįvertintas sisteminių/kompleksinių Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių poveikis tiek triukšmo, tiek kvarų, o, galimai ir oro taršos aspektu. Šiuo aspektu PAV procesas iš PAV ataskaita neatitinka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PAV programos 4.8 skyriaus reikalavimų, pagal kuriuos turėjo būti atliekama analizė ir suminis Planuojamos veiklos poveikio vertinimas su kitomis tiek Žemės sklypo ribose, tiek ir gretimose teritorijose vykdominis ir planuojamomis vykdyti veiklos; - 2005-12-23 Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-636 patvirtintų Poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatai (toliau – PAV ataskaitos rengimo
	<p>būtinų nuotekų valymo įrenginių) kvaro skaidos modeliavimas. Gauti modeliavimo rezultatai parode, kad didžiausia kvaro koncentracija, t.y. 23,6 OUe/m³ gali būti tik Telšių nuotekų valymo įrenginių sklypo ribose. Artimiausioje gyvenamoje aplinkoje, pietinėje paukštyno pusėje, suminė kvaro koncentracija gali siekti iki 3,0 OUe/m³. Prie labiausiai į ūjaurę nutolusios sklypo ribos (arčiausiai Gaudikaičių gvy.) kvaro koncentracija siekia apie 1,78 OUe/m³ prie pietinės sklypo ribos yra pastiekiamai apie 3,29 OUe/m³ kvaro koncentracija. Rytinėje sklypo pusėje link Telšių miesto nuotekų valymo įrenginių apskaičiuota kvaro koncentracija - apie 3,9 OUe/m³, prie valarinės sklypo ribos apie 3,4 OUe/m³ (žr 4.9.18 ir 4.9.19 pav.)</p> <p> Pagal ankščiau išdėstytą informaciją vertiname, kad Lietuvos higienos normoje HN 121:2010 „Kvaro koncentracijos vertė gyvenamosi aplinkos ore“ gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastaty aplinkai nustatyta ribinė taršos vertė, t. y. 8 OUe/m³ ties sklypo ribomis ir gyvenamoje aplinkoje nebūs viršijama.</p>	<p>Analizuojant kvaro suisidaryma aplinkinėje vietovėje, reikia pažymeti, kad UAB „Telšių vandenys“ ūkinėje veiklai (Telšių miesto būtinuiu nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcijai) Gaudikaičių kaimė, Degaičių sen., Telšių rajone 2009 metais planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo būdu nustatytos sanitarinės apsaugos zonos ribos sutapatinotos su jmonės ūjems sklypo ribomis. Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisykių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūtio 19 d. įsakymu Nr. V-586 3 punkte nurodoma, kad SAZ ribos turi būti tokios, kad taršos objekto keliana cheminė, fizikinė aplinkos oro tarša, tarša krapais ar kita tarša, kurios rodiklių ribinės vertės reglamentuotos teisės norminiuose aktuose, už SAZ ribų neviršytų teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų aplinkai nustatyta ribinė taršos verčių.</p> <p>Todėl UAB „Telšių vandenys“, Telšių miesto būtinuiu nuotekų valymo įrenginių veiklai nustatę SAZ ribas, sutapatintas su žemės sklypo ribomis, privalo užtikrinti, kad jų veiklos išakojamo kvaro koncentracija ties jų žemės sklypo riba neviršytų 8 OUe/m³. Tokiu atveju, suminė abiejų kvaro suisidarymą vietinėje išakojančių ūkinį veiklų, kvaro koncentracija būtų dar mažesnė, negu paskaičiuota. Remiantis aukščiau išdėstytais motyvais vertinant sunimių planuojamos ūkinės veiklos bei Telšių būtinuiu nuotekų valymo įrenginių matavimo būdu nustatyta skleidžiamą kvarą prognozuojama, kad gyvenamoje aplinkoje kvaro koncentracijos ribinė vertė nebus viršijama.</p>

<p>nuostatai), kuriu priedo 4 p. numato, jog PAV ataskaitoje privalo būti išnagrinėtas <i>bet koks</i> (tiesioginis, netiesioginis, kompleksinis, nuolatinis, <...> ir kt.) planuojamos ūkinės veiklos poveikis;</p> <p>- teismų praktikos. Pavyzdžiu, 2001-12-16 VAT nutartyje adm. b. Nr. A492-12/2011 išaiškinta, kad aplinkybė, jog nebuvu atsižvelgta į taršos objekto koncentraciją bei „nebuvo įvertintas jų reikšmingumas ir galimas poveikis aplinkai, neleidžia pripažinti, kad buvo <i>tinkamai ir visapusiškai</i> mustytas, apibūdintas ir įvertintas fiziniu, cheminiu, biologiniu <...> ir kitu veiksmų galimas tiesioginis ir netiesioginis poveikis žmonėms, visuomenės sveikatai bei kitiem aplinkos elementams, visapusiskai įvertintos galimybės sumažinti šios veiklos neigiamą poveikį“, tuo tarpu „<i>iki kompleksinis ir sisteminis vertinimas, teisėjų kolegijos nuomone, būtiny galėjės veiksmingai užtikrinti planuojamos ūkinės veiklos vertinimo tikslus, kylančius tiek iš Europos Sajungos teisės, tiek iš ją igyrvidinančios nacionalinės teisės““. Atkreiptinas dėmesys, kad šioje byloje <i>kompleksinio/sisteminio poveikio vertinimo nebuvimas VAT buvo pripažintas pakankamu pagrindu panaikinti atsakomybės institucijos sprendimą, kuriuo buvo pritarta planuojamos veiklos leistinumui.</i></i></p> <p>Tad sisteminio/kompleksinio Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių poveikio neįvertinimas ir neaprasymas yra esminis PAV ataskaitų praktika. Eksperterų išvadas, tiek ir pagal VAT praktika neleidžiantis objektyviai įvertinti Planuojamos veiklos poveikį bei nesudarantis pagrindo priimti teigiamo sprendimo dėl Planuojamos veiklos leistinumo. Be to, šios esminės informacijos trūkumas nesudaro pagrindo ir teigti esant galimybę SAZ sutapatinti su Žemės sklypo ribomis, kaip tai nepagrįsta nurodoma PAV ataskaitoje.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūloma ištaisyti šiu pasiūlymu 2.1 dalyje nurodytus PAV ataskaitos triukšmus, be kita ko, i) <i>mustayti, įvertinti ir detaliai apibūdinti sisteminių/kompleksinių Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių</i> (ypač Telšių nuotekų valymo iрenginių) poveikį tiek triukšmo, tiek oro taršos, tiek iš valymo iрenginių, ii) <i>pateikti oro valymo iрenginių efektyvumą</i> (ypač kietųjų dalelių ir kvapų išvalymo aspektu) pagrindžiantinius dokumentus bei duomenis apie iрenginių eksplotacijos patikimumą specifiniems Planuojamos veiklos pagal 2009 m., bet ir pagal 1999 m. išleista metodika; iii) <i>PAV ataskaitą išraukti iš taršos skaičiavimų ne tik bei Lietuvos klimato satygomis; iv) perskaiciuoti kvapo emisijas Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvų arvejais pagal taikytinus Lietuvos teisės aktus bei atiinkamai patikslinti PAV ataskaitos išvadas dėl poveikio visuomenės sveikatai ir t.t.</i></p>	<p>visuomenės sveikatai“ yra neargumentuotas. Remiantis atliktu kvapo modeliavimu ties sklypo ribomis ir gyvenamoje aplinkoje kvapo koncentracija nebūs viršijama (išsamiau žr. 2.1.3 (iii)).</p> <p>Vertinant planuojamas ūkinės veiklos ir Telšių nuotekų valymo iрenginių (kaip foninio matavimo) kvapo skaidos rezultatus galima daryti išvada, kad paukščyno ir nuotekų valymo iрenginių veiklų skleidžiamo kvapo įtaka didžiausia poveikį turi savo sklypų ribose. Planuojamos perspektivinės pašarų gamybos bei kiaušinių perdribimo veiklos kvapų šaltinių nėra, todėl jos įtakos kvapų koncentracijoms aplinkos ore neturi.</p>	<p>Svarbu pažymeti, kad Suinteresuotos visuomenės pasiūlymuose nurodoma 2001-12-16 VAT nutartis adm. b. Nr. A492-12/201 bei joje pateiktas išaiškinimas, neturi įtakos atliekamoms poveikio aplinkai vertinimo procedūroms, kurių metu, be kita ko, yra įvertintas Planuojamos ūkinės veiklos ir kitu gretutinių šaltinių poveikio bendras vertinimas. Iš nurodytoje nutartyje nustatytu faktinių aplinkybų akyvaizdžiai matyti, kad pastarosios nėra tapacios aplinkybėms, susijusioms su Planuojama ūkinė veikla. Minetøjė administracineje byloje buvo nagrinėjamas dviejų tokų priežiūros vienų metu planuojamų ūkiniių veiklų, nutolusiu viena nuo kitos mažesniu nei 500 m astumu (t. y. patenkančiu viena į kitos SAZ) poveikio aplinkai vertinimų tarpusavio santykis.</p> <p>Pasiūlymuo įvertinimas:</p> <p>(I) Pasiūlymas nepagrįstas, nes rengiant PAV ataskaitą atliktas Planuojamos ūkinės veiklos ir kitų gretutinių šaltinių poveikio bendras vertinimas:</p> <p>Triukšmo aspektu įvertinti foniniai esamos aplinkos (taip pat gretutinių įmonių) triukšmo taršos šaltiniai atliekant matavimus, atlikti transporto srautų skaičiavimai pagal esamus eismo srautus bei prognozuojamus eismo srautus pridėjus planuojamos ūkinės veiklos transporto srautus ir taip pat planuojamos ūkinės veiklos su visais galimais stacionariais ir mobilais triukšmo taršos šaltinių kartu pridėjus perspektivinių veiklų triukšmo taršos šaltinius.</p> <p>Atlikti visų skaičiavimo variantų analizė pagal ribines vertes ir triukšmo lygio prognozė.</p> <p>Oro taršos aspektu įvertinti planuojamos ūkinės veiklos ir galimų perspektivinių veiklų visų stacionarių ir mobilių taršos šaltinių, gretimų įmonių 2km spinduliu taršos šaltinių teršalų išmetimai bei foninės oro teršalų koncentracijos. Atlikti visų oro taršos skaičiavimo variantų analizė pagal ribines vertes ir aplinkos oro prognozė.</p> <p>Kvapų aspektu įvertinti planuojamos ūkinės veiklos kvapų taršos šaltinių bei foninė tarša pagal atlikus matavimus bei atliktą planuojamos ūkinės veiklos ir Telšių nuotekų valymo iрenginių analizė</p>
--	--	---

	<p>pagal ribines vertes papildomai patekiant kvapų pasiskirstymo žemėlapius.</p> <p>Pažymime, kad Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniu nurodymu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491, 4 punktas nurodo, kad Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas gali būti kompleksinis arba specialus. 4.1. papunktis nurodo, kad kompleksinis poveikio visuomenės sveikatai vertinimas – visų arba kelių visuomenės sveikatai darančių įtaką veiksnį ir/ar visuomenės grupių analizė bei poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos pateikimas. PAV ataskaitos 4.9. skyriuje „Visuomenės sveikata“ yra atliktas kompleksinio poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, t.y. visų visuomenės sveikatai darančių veiksnį ir visuomenės grupių analizė.</p> <p>(ii) Pastūlymas priimtas – pateikti INNO garantinių rastai su paaiškinimais dėl oro valymo įrenginių tinkamumo Lietuvos klimato sąlygomis. Pažymime, kad INNO valymo įrenginiai yra įdiegti ir sekmingai naudojami ne tik Olandijoje, Šveicarijoje, Danijoje ir kt. įvertinus kiekvienos šalies specifines klimatinės sąlygas.</p> <p>(iii) Pasiūlymas nematyvuotas, skaičiavimai pagal 1999 m. metodiką buvo atlikti, tačiau Ekspertai ir Aplinkos apsaugos agentūra nurodė atlikti oro teršalų perskaiciavimą pagal 2009m. metodiką. Išsamų atskymą žr.p. 2.1.2 (1).</p> <p>(iv) Išsamų atskymą žr. p.2.1.3 (ii).</p>
	<p>2.2. Nesant pagrindo sutapatinti SAZ su Žemės sklypo ribomis, Planuojama veikla del savo masto ir poveikio pasirinktoje teritorijoje nėra leistina</p> <p>Kaip minėta šiu pasiūlymu 2.1 dalyje, PAV ataskaitoje nėra visų esminiu bei pagal teisės aktus privilometų pateikti duomenys, sudarančiu pagrindą teigti, jog Planuojamos veiklos atveju taršos ribinės vertės ties Žemės sklypo ribomis nebūs viršijamos ir todėl SAZ galėtų būti sutapatinama su Žemės sklypo ribomis. Priesingai, aukščiau nurodyti argumentai pagrindžia, kad tiek triukšmas, tiek oro tarša kietosiomis dalelėmis, tiek ir kvapai ties Žemės sklypo ribomis vis tilk viršytų teisės aktuose nustatytas ribines vertes ne tik 0 ir 1-os, bet ir 2-os bei 3-os Planuojamos veiklos alternatyvų atvejais. Tad pagal SAZ taisykių 3 p. SAZ negali būti sutapatinama su Žemės sklypo ribomis bei turėtų apinti didesnę teritoriją visais Planuojamos veiklos alternatyvų atvejais.</p> <p>Kita vertus, kaip nurodoma PAV ataskaitos 1.7.2 skyriuje, Žemės sklypas iš pietų pusės ribojasi su gyvenamiosios teritorijos paskirties sklypu, kuriamė yra gyvenamas pastatas. Tuo tarpu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 74 p. įtvirtinta aiškū draudimą SAZ ribose statyti gyvenamuosius namus ir visuomeninius objektus. Analogiskos taisyklių numatytos ir Paukštininkystės tūkstų projektavimo taisyklių 24 p. ir 26 p. Šių ir aukščiau nurodytų taršos ribinės vertės nustatančių teisės aktų analizė patvirtina, kad planuojama ūkinė veikla</p>

	<p>nėra leistina, jei į jai privalomą SAZ patekų esami gyvenamieji namai ir/ar visuomeniniai objektai. Tad, kaip pripažinta iš PAV atskaitoje, <i>Žemės sklypo ribas peržengianti SAZ susidariusioje situacijoje pagal galiojančius teisės aktus negali būti nustatyta dėl greta esančių ir i tokių SAZ patekiančių gyvenamųjų namų, kurių aplinkoje būty vištijama leistina tarša</i>. Tokioje situacijoje Planuojamą veikla pasirinktoje teritorijoje apskritai nėra leistina (PAV įstatymo 10 str. 9 d.).</p> <p>***</p> <p>Visa tai pagrindžia, kad tiek SAZ sumažinimas iki Žemės sklypo ribų, tiek ir pati Planuojamą veikla dėl savo masto ir poveikio aplinkai pasirinktoje teritorijoje nera leistina dėl priestaravimo teisės aktais, reglamentuojanties ribines taršos vertes ir SAZ nustatymo salygas, be kita ko. Specialiųjų žemės naudojimo salygų 73-74 p.; Paulkišininkystės ūkių projektavimo taisykių 24 ir 26 p.; SAZ taisykių 3 p.; HN 121;2010 5 p.; Aplinkos oro užterštumo normų 19 p. bei HN 33;2011. Atsižvelgiant į tai, siūloma sumažinti Planuojamos veiklos mastą tarp, kad Planuojamos veiklos poreikis (iskaitant ir sisteminių kompleksinių Planuojamos veiklos ir kitų taršos šaltinių poveikį) ties Žemės sklypo ribomis neviršytu visuomenės sveikatos saugos tikslais nustatyti ribinių taršos verčių. Ivertinus galiojančius teisės aktus, ta būty galima padaryti sumažintus Planuojamos veiklos mastą bent iki 300 sutartinių gyvulių (apie 42 857 višti dedeklin) ir numatant reikiamas efektyvias taršos mažinimo priemones.</p>	<p>verčiu, reglamentuotų teisės norminiuose aktuose, SAZ ribas galima nustatyti sutapatinant su šio žemės sklypo ribomis.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad dėl besiribojančiam žemės sklype esančio gyvenamojo namo. Iš piečių pusės esamas UAB „Anulėnų paulkištynas“ sklypas ribojasi su gyvenamosioms teritorijos paskirties sklypu, kuriame yra esamas gyvenamias pastatas. Pagal Nekilnojamojo turto registro centriniu duomenų banku išrašą gyvenamojo namo statybos pradžia 1993 m.- pabaiga 2008 m.</p> <p>Reikia pažymeti, kad paukščių fermos pastatytos bei paukštininkystės veikla žemės sklype, kuriame planuojama šiuo PAV nagrinėjama paukštininkystės veikla, pradėta vykdži mu 1967 metų, t.y. nuo žymiai ankstyau nei buvo pastatytas minimas gyvenamasis namas. Kylo klausimas dėl šio gyvenamojo namo statybos teisėtumo, nes, vadovajantis LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr.343 „Dėl Specjaliuju žemės ir miško naudojimo salygu patvirtintimo“ galiojusia 2 punkto redakcija, priimant sprendimą dėl nuosavybės teisės į žemę atstatymo, sprendimą dėl valstybinės žemės suteikimo nuosavybėn neatlyginintai, taip pat sudarant valstybinės žemės pirkimo - pardavimo, nuomo bei panaudos sutartis, ar tvirtinant bendruosis, specialiuosius, detaliuosius planus šiam žemės sklypui, kaip patenkankiam į paukštyno SAZ ribas, turėjo būti nustatytos specjaliosios žemės ir miško naudojimo salygos, kurių pagrindu turėjo būti taikomi XV skyriuje nurodyti ūkinės veiklos apribojimai (draudimas statyti gyvenamuosius namus ir visuomeninius objektus); žemės sklypui nustatytos specjaliosios žemės ir miško naudojimo salygos turėjo būti išrašytos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą LR žemės įstatymo 22 straipsnio iš LR nekilnojamojo turto kadastro nuostatu, patvirtintų LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534, nustatyta tvarka.</p> <p>Tačiau šiame, su paukštyno žemės sklypu besiribojančiam žemės sklype, LR Vyriausybės nutarimo Nr.343 nustatyta tvarka nėra įregistruotos veikusio paukštyno SAZ specialiosios naudojimo salygos, teritorijoje, kuriuo pagal Specialiųjų salygu XV skyriaus nuostatas negalėjo būti statomi gyvenamieji namai, buvo pastatytas gyvenamasis namas.</p> <p>Tačiau, nepaisant minėtų aplinkybų, šiuo PAV nagrinėjama ūkinė veikla planuojama numatant taršos valdymą taip, kad jos sukeliamai cheminė, fizikinė aplinkos oro tarša, tarša krapais ar kita tarša, kurios rodiklių ribinės vertės reglamentuotos teisės norminiuose aktuose, šio gyvenamojo namo teritorijoje neviršytu teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų aplinkai nustatyti ribinių taršos verčiu.</p>
3.	3.1	Planuojamos ūkinės veiklos pastatų aplinkos sveikatai

	<p>3. PAV metu netinkamai įvertintas Planuojamos veiklos poveikis visuomenės sveikatai</p> <p>3.1. PAV ataskaitoje netinkamai įvertintas Planuojamos veiklos poveikis gyventojams</p> <p>Sių pasiūlymų 2 dalyje nurodyti argumentai pagrindžia, jog <i>PAV metu nebuvo tinkamai įvertintas ir aprašytas Planuojamos veiklos poveikis (iskaitant sisteminių/kompleksinių visuomenės sveikatai, tad ir gyventojams, gyvenantiams Planuojamos veiklos poveikio zonoje (2004-07-01 Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-491 patvirtintu „Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų“ (toliau – Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymai) 5.1 p.).</i></p> <p>Be to, kaip pripažįstama PAV ataskaitoje, Planuojamos veiklos 0 ir 1-os alternatyvų atvejais ribinės visuomenės sveikatos saugos tikslais nustatytos taršos vertės ties Žemės sklypo ribomis bus viršijamos, dėl ko Planuojama veikla neabejotinai turės neigiamą poveikį sveikatai. Nepaisant to, <i>PAV ataskaitoje nepateiktas Planuojamos veiklos poveikio sveikatai 0 ir 1 alternatyvų atvejais kiekybinis įvertinimas, taip pažeidžiant Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų priedo 7.3 p. (pvz., 4.9.26-4.9.29 lentelėse aprašomas tik 2-os ir 3-os alternatyvų poveikis, neįvertintus ne tik sisteminio/kompleksinio visų taršos šaltinių poveikio, bet ir 0 bei 1-os alternatyvų poveikio). Kaip minėta šiu pasiūlymu 2.1.2 (iii) ir 2.1.3 (i) dalyse, PAV ataskaitoje nėra tinkamai pagrindžiamas 2-os ir 3-os alternatyvų atveju numatomu naudoti oro valymo įrenginių efektyvumas, nors būtent jo pagrindu atlikti šiu alternatyvų taršos skaičiavimai bei padarytos išvados dėl poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai nebuvimo. Todėl tiketina, jog Planuojamos veiklos 2-os ir 3-os alternatyvų atvejais poveikis aplinkai ir visuomenės sveikatai bus artimas 1-ai alternatyvai, kai nėra išdiegta deklaruojamo, tačiau nepagrindžiamo efektyvumo oro valymo įrenginių. Tad Planuojamos veiklos poveikio sveikatai 0 ir 1-os alternatyvų atvejais neįvertintumas yra esminis Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų pažeidimas, nesudarantis pagrindo priimti teigiamą sprendimą dėl Planuojamos veiklos leistinumo.</i></p>	<p>ivertintas ir tai pagrindžia atskymai į pasiūlymus nurodytus visuomenės pasiūlymų 2 dalyje.</p> <p>Planuojamos ūkinės veiklos jėjakojamų aplinkos oro teršalų skaidos skaičiavimo metu nustatyta, kad Planuojamos ūkinės veiklos poveikij aplinkai mažinantį priemonių įgyvendinimo 0 ir 1 alternatyvų atvejais kai kurių aplinkos oro teršalų ir kvapo koncentracijos artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje viršyti teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatu aplinkai nustatytais ribinės taršos vertės.</p> <p>Todėl PAV ataskaitos 4.9.6.4. „Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo išvados“ išvadoje nurodoma, kad planuojamos ūkinės veiklos poveikij aplinkai mažinančią priemonių 1 alternatyvos atveju yra neįgyvendintini, nes artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje būtų viršijamos kai kurių aplinkos taršos veiksnui teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatu aplinkai nustatyto ribinės taršos vertės. Padarius išvadą, kad 1 alternatyvos atvejis yra neįgyvendintinas, jos įtaikojamos taršos kiekybinis įvertinimas gyvenamojoje sveikatai nebuvu atliekamas (kaip neaktualus). Tad Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymu priepledė 7.3 p. reikalavimai atliekant PAV nebuvu pažeisti.</p>
	<p>3.2. Nera tinkamai įvertintas Planuojamos veiklos poveikis būsimiems darbuotojams</p> <p>Be to, PAV ataskaitoje nebuvo tinkamai įvertintas ir Planuojamos veiklos poveikis būsimiems darbuotojams (Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo 5.2 p.).</p> <p>3.2.1. PAV ataskaitoje nepagrįstai teigama, esq. Planuojamos veiklos būsimiems darbuotojams vertinimas nera privalonas.</p> <p>PAV ataskaitos 4.9.3.4 skyriuje nurodoma, kad Planuojamos veiklis būsimiems darbuotojams nenagrinėjamas, nes jis nėra aktualus <i>SAZ</i> nustatymui, o pagal Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymu priedo 6.3 p. tokia analizė atliekama tik tuo atveju, jei veikla jau yra vykdoma. Tačiau tokia išvada iš Planuojamos veiklos poveikio būsimiems darbuotojams neįvertintumas prieštarauja galiojantiems teisės aktams:</p>	<p>3.2. Vadovaujantis Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniui nurodymui, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491, 16.2 punktu – „<i>Jei veikla planuojama vykdyti, pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie galima veiklą poveikį darbuotojams, galimus profesinės rizikos veiksnius</i>“ - PAV Ataskaitos 4.9.4. skyriaus 4.9.26. ir 4.9.27. lentelėse pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie galima veiklą poveikį darbuotojams, galimus profesinės rizikos veiksnius.</p> <p>Taip pat nurodoma, kad siekiant išvengti planuojamos ūkinės veiklos neigiamo poveikio darbuotojų sveikatai, planuojamoje teritorijoje pradėjus vištų dedeklių auginimo bei perspektyvinės kiaušinių perdibrimo ir pašarų gamybos veiklas turės būti atliktas darbuotojų profesinės rizikos įvertinimas pagal Profesinės rizikos bendruosis vertinimo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-921 (Žin., 2012, Nr. 126-6350). Profesinės rizikos vertinimo metu visose darbo vietose turės būti kiekybiškai ar kokybiškai įvertinami rizikos veiksniai (biologiniai, cheminiai, ergonominiai, fiziniai, psichosocialiniai), keliantys ar galintys kelti pavojų darbuotojams;</p>

	<p>(i) visų pirmą, Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų priedo 6.3 p. apskritai nereguliuoją poveikio būsimiems darbuotojams vertinimo privalonumu.</p> <p>Ši teisė norma yra išdėstyta Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymu priedo III skyriuje, kuris skirtas apibūdinti būtent esančią visuomenės sveikatos objektą. Akiavaizdu, kad nevykdant Planuojamos veiklos, nėra galimybės pateikti šioje normoje nurodytų ir esančią situaciją apibūdinančiu duomenų apie darbuotojus. Tačiau tai nesudaro pagrindo nevykdyti kitų teisės normų, aiškiai išvirtinančių pareigą tirti numatomas vykdyti Planuojamos veiklos poveikį būsimiems darbuotojams;</p> <p>(ii)poveikio būsimiems darbuotojams vertinimą yra priivaloma atlitti pagal Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų 5.2 ir 16 p. normas.</p> <p>Minėto teisės aktu 5.2 p. aiškiai numatyta, kad poveikis sveikatai nagrinėjamas ne tik darbuotojams, dirbantiems ūkinės veiklos objekte (jei ūkinė veikla jau vykdoma), bet ir būsimiems darbuotojams. Be to, minėto teisės aktu 16 p. išskirta informacija, pateiktina tais atvejais, kai veikla jau vykdoma, bei tais atvejais, kai veikla dar tik planuojama. Pastaruoju atveju 16.2 p. nurodoma, jog „<i>jei veikla planuojama vykdomi, pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija apie galimą veiklos poveikį darbuotojams, galimus profesinės rizikos veikenius</i>“. Pabrėžina, kad šios teisės normos nenumato išlygų dėl tokio vertinimo privalonumo, priklausomai nuo to, ar jis (ne)reikšmingas nustatant SAZ ribas, kaip tai nepagrįstai teigiamą PAV ataskaitoje.</p> <p>Tad, priešingai nei nurodoma PAV ataskaitoje, nagrinėjanu atveju yra privaloma nagrinėti, vertinti ir aprašyti Planuojamos veiklos poveikį būsimiems darbuotojams.</p> <p>3.2.2. PAV ataskaitoje nera reikšmingos informacijos dėl Planuojamos veiklos poveikio būsimiems darbuotojams.</p> <p>Minėta, kad pagal Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų 16.2 p. Planuojamos veiklos atveju yra būtina pateikti aprašomojo pobūdžio informaciją apie <i>ij</i> galimą veiklos poveikį darbuotojams bei <i>ii</i>) galimus profesinės rizikos veiksnius. Šis reikalavimas detalizuotas kitose šio teisės aktu normose, be kita ko, priedo 7.1-7.3 p., reikalaujant identifikuoti viršijančius leidžiamus taršos dydžius, taršos mastą, trukmę, poveikio sveikatai sunkuma ir pan. Nepaisant to, PAV ataskaitoje apsiribota tik tuo, kad 4.9.26 lentelėje apibendrintai išskirti profesinės rizikos veiksniai, o pats poveikis būsimiems darbuotojams apibūdintas tik kaip teigiamas arba neigiamas, nenurodant tokio poveikio sunkumo, trukmės, darbuotojus galinčios veikti taršos masto ir t.t., taip pažeidžiant Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų 5.2 p., 16.2 p. bei priedo 7.1-7.3 p.</p> <p>***</p> <p>Tad, pažeidžiant Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymo 5.1-5.2 p., 16.2 p. bei priedo 7.3 p., PAV ataskaitoje nebuvo tinkamai išnagrinėtas Planuojamos veiklos poveikis tiek gyventojams, tiek ir būsimiems darbuotojams. Atsižvelgiant į tai, siūloma išvertinti ir aprašyti iš sistemininkompleksinių Planuojamos veiklos bei kitų taršos šalininių poveikii sveikatai; ii) Planuojamos veiklos poveikii sveikatai 0 ir 1-os alternatyvų atvejais bei iii) poveikii būsimiems darbuotojams, taip, kap to reikalauja Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymai.</p>	<p>ivertinamas šiuo veiksniu keiliamas pavoju, atsižvelgiant į jų dydžius, tarpusavio saveika, veikimo trukmę, galimas pasekmės ir esamas apsaugos priemonės. Darbas turės būti organizuojamas pagal nustatytą profesinės rizikos priūtinumą.</p> <p>Pasiūlymuose nurodomas Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų priedo III skyrius nustato reikalavimus visuomenės sveikatos ir aplinkos sveikatos analizei. Šiame skyriuje (6 p.) pateiktais analizuotinu rodikliu sąrašas, pagal kuri su darbuotoju sveikata susiję veiksniai (6.3 p.) turi būti analizuojami tuo atveju, jei veikla jau yra vykdoma. Pastaba yra nepaprastia teisės aktų nuostatomis ir į ją neįmanoma atsižvelgti, nes kol veikla nepradėta vykdyti ir nėra išdarbintų darbuotojų, neįmanoma atlitti jų amžiaus, lyties, sergamumo ir kt. analizės, kaip numatyta Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų priedo 6.3 punkte.</p> <p>***</p> <p>Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniu nurodymu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491 „Dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo nurodymų patvirtinimo“ 4 punktas nurodo, kad Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas gali būti kompleksinis arba specialus. 4.1. papunktis nurodo, kad Kompleksinis poveikio visuomenės sveikatai vertinimas – visų arba kelijų visuomenės sveikatai darančių, itaką veiksmui ir/ar visuomenės grupių analizė bei poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos patelkimas.</p> <p>PAV ataskaitos 4.9. skyriuje „Visuomenės sveikata“ yra atliktas kompleksinio poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, t.y. visų visuomenės sveikatai darančių veiksmui ir visuomenės grupių analizė.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytais motyvus akivaizdu, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliktas pagal Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniu nurodymu ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, reikalavimus.</p>	18
--	---	---	----